

Redacción
y Administración:

S A N B L A S 1951

U. T. 59-3667

Bs. Aires

N A R O Č N I N A :

Za eno leto

\$ 8.—

Za pol leta

\$ 5.—

Za inozemstvo

2 Dolarja

SLOVENSKI GLAS

(LA VOZ ESLOVENA)

PERIODICO QUINCENAL DE LA COLECTIVIDAD ESLOVENA (YUGOSLAVA) PARA TODA SUD AMERICA
ORGANO DEL CONSEJO ESLOVENO QUE REPRESENTA TODAS LAS SOCIEDADES ESLOVENAS

Franqueo Pagado
Concesión 3159

Correo
Argentino
Central B.

Tarifa
Reducida

Concesión
No. 1551

REGISTRO NACIONAL
DE LA PROPIEDAD
INTELLECTUAL
No. 225027

LETO (AÑO) I.

BUENOS AIRES, 3 DE FEBRERO (FEBRUARJA) 1947

Núm. (Stev.) 10

Las partes de Carintia y Estiria ocupadas por Eslovenos deben incorporarse a Yugoslavia

Desde hace más de una semana se hallan reunidos en la capital bránica los delegados del Consejo de Cancilleres de las cuatro grandes potencias. La discusión del tratado de paz con Alemania y Austria constituía el primer y único punto de la orden del día elaborada para el caso. Y si bien algunas delegaciones pretendían hacer en forma conjunta y simultánea la discusión de los tratados con Alemania y Austria otras delegaciones, con su criterio más justo y ecuánime, han sugerido la discusión por separado, criterio éste que ha sido aceptado procediéndose en primer término a la consideración de algunos aspectos de la paz con Alemania para luego tratar lo atinente a Austria.

Antes de pasarse a considerar la paz con Austria y como acto preliminar a ello la delegación yugoeslava, basándose en la realidad histórica e interpretando el anhelo de los pueblos de Yugoslavia y el deseo de sus hermanos que residen en las regiones de Carintia y parte de Estiria, ha sometido a la consideración de los delegados del Consejo de Cancilleres un extenso memorándum en el que como es natural y lógico, solicita sean devueltas a Yugoslavia aquellas partes de los territorios de Carintia y Estiria, de una extensión de alrededor de 2.500 km. cuadrados, que están ocupados por más de 100.000 habitantes yugoslavos en su totalidad de procedencia eslovena.

Los territorios reclamados con pleno derecho por la delegación yugoeslava y que deben ser incorporados al territorio de la nueva República Federal de los Pueblos de Yugoslavia comprenden la parte meridional de la provincia de la ex Austria de Carintia inclusive su ciudad principal, Klagenfurt, que posee una población de más o menos 40.000 habitantes, y la segunda ciudad en base a su importancia de la misma región de Carintia y denominada Villach; además de ello el distrito fronterizo estirio con la localidad de Radkesburg pertenece étnica, geográfica e historicamente a Yugoslavia, y junto con todo lo arriba mencionado, debe ser incorporado y su incorporación establecida por el tratado de paz que ha de firmarse con Austria. Los censos en realidad nos demuestran que las dos terceras partes del territorio de Carintia reclamado con justa razón por la delegación yugoeslava son netamente eslovenos y en los territorios fronterizos de Estiria que incluyen la ciudad de Radkesburg vive una población compuesta por un 60% de eslovenos.

En las regiones de Austria más arriba mencionados viven hoy en día cerca de 200.000 habitantes yugoslavos los que han sido, aparte subyugados por una dominación extranjera y gobiernos enemigos de los pueblos eslavos, expuestos a una forzada germanización que les era impuesta especialmente en los últimos tiempos por las autoridades nazis tal como era impuesta la italianización a los eslovenos y croatas de la Venecia Julia quienes durante un cuarto de siglo, tuvieron que soportar el yugo fascista. La Participación en la última guerra de Austria al lado de la Alemania hitlerista ha empeorado la triste situación de hasta entonces de los eslovenos que residían en los territorios denominados por el gobierno austriaco y de los grandes daños sufridos por esos habitantes alcanza una gran responsabilidad a Austria, responsabilidad ésta que debe ser parte pertinente del tratado de paz de referencia.

Además de lo precitado es necesario apartar de la dominación austriaca a 200.000 yugoslavos que viven en las mencionadas regiones a los efectos de impedir la ulterior germanización de los eslovenos la que sistemáticamente se estaba realizando desde varias décadas. Además, de esos 200.000 yugoslavos 70.000 son croatas, que viven en la provincia de Burgenland los que están expuestos inevitablemente a la germanización por lo cual es necesario y lógico el canje de esos croatas por las minorías austriacas que con la incorporación de aquellos territorios quedarán en Yugoslavia. En caso contrario se evidencia la imperativa necesidad de establecer para esos habitantes un estatuto especial que les permita resolver sus problemas y les garantice sus derechos nacionales. Los pueblos de Yugoslavia, por intermedio de sus representantes, esperan firmar un tratado de paz con Austria que involucre estos conceptos y ratifique este criterio por cuanto solamente en base a lo expuesto podrá establecerse una paz justa y duradera en esa parte de Europa.

Jugoslavia Protesta

ZAHEVA OD VTIKANA NAJ IZROČI "PET ZLOČINCEV" IN PROTESTIRA GLEDE POMOČI, KATERO SE NUDI VOJNIM ZLOČINCEM

Beograd. — Jugoslovska vlada je objavila, da je poslala tajništvo Vatikana dve spomenici v katerih protestira glede vsakovrstne pomoči vojnim zločincem, da bodo ti dospeli v južno ameriške države. Zahteva tudi naj se izroči jugoslovske vladi pet znanih jugoslovske vojnih zločincev, kateri se najbrž nahajajo v Vatikanu. V prvi spomenici se vztraja, da organizem Vatikana, t. j. "Komisija Papeževih pomoči", je pripomogel, da je odpotovalo veliko število vojnih zločincev, kakor tudi, da jim je ta odbor izdal potne liste in plačal potne stroške.

Nato nadaljuje: "Potvrjene osebne dokumente tem vojnim zločincem, potom katerih se jim je izdalo potne liste, je izročilo "Bratstvo Sv. Jerolima" in "Jugosl. Društvo Milošćine", katere institucije pa niso poverjene izdajati nobenih osebnih dokumentov jugosl. državljanom. Glede teh dogodkov jugoslovska vlada povdarja in protestira pri Sv. Stolicu, da taka dejanja škodujejo Jugoslaviji in Združenim državam, ki delujejo na tem, da se vojni zločinci izročijo posameznim državam

v katerih so zločine napravili."

V prvi spomenici so zaznamovana imena teh vojnih zločincev in dan, ko so odpotovali v Južno Ameriko. Konča pa: Jug. vlada odločno protestira glede dejanj te komisije in pričakuje, da Sv. Stolica izda ukaz, da ta Komisija takoj prekine svoje delovanje, ki je usmerjeno škodovati napredku jugoslovske vlade in vsem Združenim državam."

V drugi spomenici imenuje nekatere vojne zločince, kateri se sedaj nahajajo v Vatikanski državi in ti so: Valdimir Velmar, Jankovič, Miloslav Vasiljevič, Miroslav Petrovič, Milodar Nedeljkovič in Ilija Vujovič.

"Njih zločinska dejanja — nadaljuje — so bila dokazana in ugotovljena od jugoslovske oblasti, kakor tudi severoameriških in angleških oblasti, katere poslednje jih tudi v Italiji iščejo, da bi jih potem izročile jugosl. vladi, da jih ta podvrže sodbi. Jugoslov. vlada naproša in zahteva od Vatikana naj izda ukaz, da se imenovane vojne zločince takoj aretira in jih izroči jugoslovske vladi."

V Gorici je bil zasežen Ljudski Dom ali bivši Trgovski Dom na Korzu

ANTIFAŠISTIČNO LJUDSTVO NAJ BI ČEZ NOČ IZGUBILO CENTER VSEH SVOJIH NAJVIŠJIH KULTURNIH, GOSPODARSKIH NI POLITIČNIH USTANOV IN ORGANIZACIJ

Poveljstvo ameriške 88. divizije je danes napovedalo zasego Ljudskega doma v Gorici. Sto tisoč goriškim Slovincem in nadaljnjim desetletjem antifašističnih Italijanov je zavezniška okupacijska oblast se tem prizadejala udarec, kakršnega bi mogli pričakovati zgolj od fašističnega režima v času njegovega najhujšega terorja. Vse slovenske in italijanske demokratične antifašistične organizacije, kulturne, socialne, gospodarske in politične ustanove naj bi se v 24 urah znašle na cesti. V zahvalo za to, da se je z največjim samozatajevanjem in požrtvovalnostjo, kar ju pozna evropska zgodovina, borilo ob strani zapadnih velesil proti fašizmu, naj bi sedaj vse goriško antifašistično ljudstvo v znamenju zapadne demokracije čez noč izgubilo vse kar ga v njegovem glavnem mestu predstavlja, kjer se je po desetletjih fašističnega nasilja sedaj spet pričelo izživljati na kulturnem in gospodarskem ter političnem polju. To je krivica, ki je antifašistično ljudstvo vse goriške dežele nikoli ne bo pozabilo, kakor mu ne bo nikoli zamrl spomin na domala tridesetletja najhujšega fašističnega zatiranja.

POBRALI SO KLJUČE IN ZASTRAŽILI STAVBO

Gorica. — Dopoldne okrog 10. ure se je zglasilo v Ljudskem domu pri okrožnem vodstvu UAIS a nekaj ameriških častnikov. Med njimi je bil tudi goriški guverner kot zastopnik ZVU in nekdo, ki se je predstavljal kot zastopnik italijanske vlade (!).

Predstavnikom slovensko-italijanskih antifašističnih organizacij in ustanov so izjavili, da je treba v 24 urah izprazniti vse poslopje, pustiti v njem vse pohištvo in drugo opremo ter da je dovoljeno odnesti iz stavbe le akte in druge pisarniške stvari. Vojaške oblasti so takoj postavile pred vrata stražo, ki nikomur ne dovoljuje vstopa v poslopje, če nima njih posebnega dovoljenja. Na vprašanje antifašističnih predstavnikov so izjavili, da je ta ukrep izdalo poveljstvo 88. divizije v sporazumu z Zavezniško vojaško upravo. Poslopje naj bi jim bilo potrebno v vojaške svrhe.

KAR SE ŠE NIKOLI NI ZGODILO

V prostorih Ljudskega doma so koncentrirane vse goriške centralne organizacije in ustanove, od kulturnih in socialnih do političnih in gospodarskih. V njem je goriška SIAU, ki predstavlja nad 56.000 vpisanih članov in članic iz vrst vsegaslovskega in italijanskega prebivalstva na Goriškem. V njem je okrožna organizacija mladine, ki zastopa 16.000 slovenskih in italijanskih mladincev in mladink. V njem je center goriških antifašističnih žena kot vrhovni predstavnik 18.000 slovenskih in italijanskih protifašističnih žena. V njem ima svoj sedež okrožna organizacija antifašistične dece, ki zastopa 8000 slovenskih in italijanskih pionirjev; v njem ima svojo središče organizacija naših 7600 goriških partizanov, kolikor jih je iz vrst desetletjih izšlo iz krvave, dolgotrajne borbe za skupno zavezniško stvar. V njem

Jugoslov. Društvo "Samopomoč Slovencev"

priređi svojo veliko

PUSTNO ZABAVO

15. februarja t. l.

V svojih društvenih prostorih Centenera 2249 in Avda. Riestra.

Začetek je ob 9 uri in trajalo bo jutra.

Društveni buffet bo dobro založen z domačo brano in svežo pijačo.

je središče vse goriške slovenske prosvete. ki je v njej organiziranih nad 10.000 ljudi. V njej je centralna organizacija nad 2600 političnih preganjancev, kar jih je še preostalo od vseh desetisočev, ki so neomajno zvesti skupni borbi proti fašizmu in jih je nacifašizem zato tiral v koncentracijska taborišča v Nemčiji in Italiji v ječe in konfinacije. V njem je našla gostoljubni krov fizkulturalna organizacija s svojimi 4000 organiziranimi člani. V njem je bil sedež iniciativnega za družnega odbora, ki udružuje vrsto naših združenj z nad 8000 člani.

V Ljudskem domu so imele antifašistične organizacije in ustanove svojo edino veliko reprezentativno dvorano, ki se je v njej vrstila pestra vrsta koncertov, gledaliških predstav, kulturnih nastopov, gospodarskih in političnih zborovanj, razstav in drugih prireditvev. V Ljudskem domu je bilo osredotočeno vse, kar je antifašistično ljudstvo Goriške, kar je slovenski narod na Goriškem zmogel najboljšega, najlepšega. V imenu demokracije in skupne borbe proti fašizmu naj bi se sedaj znašla slovenska kultura, slovenska pesem, slovensko geldališče, slovenski tisk, predstavica slovensko italijanskega antifašističnega bratstva, nositeljica antifašističnega ljudskega gospodarstva na cesti.

V dobi fašizma so postopno po vrsti uničevali antifašistične organizacije, eno za drugo. Jemali so jim njihove domove in njihove naprave. Dali so temu svojemu nasilju značaj postopanja po zakonu, stopnjevali so to zatiranje v neke določenem razdobju, dokler ni doseglo svojega vrhunca. Nositeljica vsega tega nasilja, ki je vrgla antifašistično ljudstvo in slovenski narod na Goriškem ob tla, je bila do prokletstva zasovražena politična organizacija, so bile upravne in policijske oblasti. Antifašistične organizacije so vedele, da so v borbi proti njim v načelu, od vsega početka in za vse čase. Nikoli pa se ni zgodilo, da bi kaj takega storila vojaška oblast in na način, ki presega vse mere, ki je dopusten zgolj na fronti med dvema oboroženima sovražnima silama. Ukrep, ki je tako ultimativnega značaja, je dejanje, ki v osnovi krši vsa načela zaupane uprave, vse odnose med sosedi, kaj šele med zavezniški. Še več! Medtem ko so oficirji sporočali zastopnikom organizacij in ustanov v Ljudskem domu z vso brezobzirnostjo svoje "pogoje", so drugi pobrali vse ključe v setavbi, zastavili pot vsem, ki so hoteli v stavbo in pozneje "pristali" na to, da izda 20 dovoljenj za vstop vanjo. In pri vsem tem so našli cinično še izgovore, da s "humanitarnimi razlogi" opravičijo svoje zlo dejanje.

KAKOR DA NI PROSTORA DRUGOD IN ŠE POSEBEJ PRI FAŠISTIH

V Gorici je tisoč hiš, kjer bi našli ameriški vojaki dovolj prostora pred zemi, dežjem in mrazom. Nihče se vse doslej ni niti domislil, da bi iskal streho morda pri kakšni drugi politični ali kulturni ali socialni ustanovi, kjer še veje stari fašistični duh, kjer še gospodarijo protiljudski elementi. Nasprotno, nositeljem rimskega imperializma še celo dajejo nove prostore in ne mineta mesec ali dva, da si ne bi poleg CLN-a krščanska demokracija ali kakšna druga strančica z ljudmi bedne preteklosti ne našla nove strehe,

ne izobesila novih zastav po raznih mestnih okrajih, Mar brez vodnosti zaupniških oblasti? Proti volji poveljstva 88. divizije? V skladu s skupnimi zavezniškimi načeli o pobijanju fašizma in vsega, kar bi ga moglo kdaj spet obuditi? Še več! Ko so gospodarskemu zavodu, ki je bil v Gorici zato, da je v duhu še veljavnih fašističnih zakonov gospodarsko izkoriščal ljudstvo, ki prav gotovo ni imel nobene zveze z antifašistično in posebej s slovensko kulturo, njeno obnovo, ki niti z daleka ni mogel služiti popravil vseh desetletnih krivic, odrekli prosotne, so mu čez noč našli druge, so ga preselili z vso obzirnostjo in z vsemi mogočimi opravičili. Naše ustanove pa so metali na cesto po vrsti in z vso brezobzirnostjo. Goriško ljudstvo se spominja, kako so morala čez noč na cesto uredništva naših listov pred letom dni, kako so pognali na cesto naše sindikate pred nekaj meseci. Krivica z zaplenbo Ljudskega doma ni prva in ne edina. Je najhujša in zato je ljudstvo ne bo preneslo.

Še letos meseca januarja, ko je v Gorici vladal kot guverner podpolkovnik Smuts, so zavezniške oblasti ponovno in v njegovi osebi izrecno priznale, da je Ljudski dom last vsega slovenskega ljudstva, da je kulturna svetinja naroda, ki jo je treba spoštovati. Podpolkovnik Smuts je svečano izjavil, da se zavezniške oblasti te svetinje ne bodo dotaknile, da je slovenskemu narodu in vsemu goriškemu antifašističnemu ljudstvu nikoli ne bodo odvzeli in ne omejevali pravice, da bi z njo razpolagalo po svojih najboljših močeh in v svoje najvišje kulturne, gospodarske in politične namene. Beseda, ki jo je dal podpolkovnik Smuts je beseda, ki ne veže samo njega in tudi ne samo Angležev, ki je podpolkovnik njihov narodnostni pripadnik, ne veže samo zaupniških organov zavezniških oblasti na tem ozemlju, marveč vse zavezniške, pa naj bodo v Caserti ali v Rimu, v Londonu ali v Washingtonu. Za ljudstvo, ki je v veliki skupni vojni žrtvovalo svoje blagostanje, svoje domove, svojo kri, je to beseda, ki veže ves angleški in tudi ves ameriški narod.

NARODNA SVETINJA, ZGRAJENA Z LJUDSKIMI ŽULJI IN V DESETLETNI BORBI PROTI NAJHUJŠEMU SOVRAŽNIKU

Vprašanje Ljudskega doma v Gorici za antifašistično ljudstvo vse Goriške ni majhna stvar. S krvavimi žulji, z denarjem, ki so si ga pritrkali od ust, v borbi proti nacionalnemu imperializmu si je slovensko ljudstvo ob pričetku tega stoletja na svojem goriškem braniku ustvarilo ta dom. S svedstvi, ki jih je Trgovsko-obrtna zadruga zbrala pri vseh malih obrtnikih in delavcih na Goriškem, je zrastle stavba, ki se je v njej osredotočilo vse kulturno življenje goriškega ljudstva še pred prvo svetovno vojno. V njem je bil že takrat sedež vseh kulturnih in gospodarskih organizacij. V njem so našli svoje zatočišče in svoje torišče Dramsko društvo, Dijaški dom, dijaška kuhinja, gospodarske ustanove, politične organizacije, združne ustanove. V njem se je razvijal cvet slovenske kulture, pesmi, glasebe, gledališča. Ko se je fašizem polastil oblasti, je vedel, da niti on ne more s prvim zamahom podreti vse te kulturne stavbe, ne da bi ga

vs svet postavil ob zid in obtožil že prvo uro največjega zločina. Poteči je moralo pet let, da je z dekretom postavil v hišo komisarja, ki je s sleparijo in za borih nekaj tisoč lir preigral poslopja iz rok slovenskih zadružnikov v krepnje fašistične politične pokrajinske zveze. Ko je bilo fašističnega zla konec, ko je goriško ljudstvo z golimi rokami, brez tankov in letelih trdnjav strlo glavo nositelju vsega nasilja, je Ljudski dom spet postal njegova last. V njem se je s toliko večjim zanosom, spričo 25 let s silo za držane rasti s toliko večjo življenjsko močjo razvilo kulturno in gospodarsko življenje vseh goriških antifašistov, vseh, ki so bili dejansko zvesti onim, ki jim danes zaupniško delijo kruh in pravico. Goriški dom je edino, kar je antifašističnemu ljudstvu na Goriškem velikega preostalo. In to ljudstvo bo ta svoj veliki dom branilo. Nikoli se mu ne bo odreklo. Ni se mu odreklo niti v dobi, ko mu je vladal sovražnik. Še manj sedaj ko nima pričakovati ničesar drugega, ko priznanje in polno plačilo za vse, kar je žrtvovalo ne le za svojo, marveč tudi za stvar vsega ostalega sveta. Njegove predstavnike njegovo kulturo bodo danes metali na cesto. Sami ne bodo šli. Vrgli jih bodo s silo.

KAKOR DA SE NE BI ZAVEDALI KRIVDE

Zastopniki ljudskih, gospodarskih, političnih in kulturnih organizacij in ustanov so bili včeraj popoldne pri Petru in Pavlu. Pri poveljstvu 88. divizije v Gorici in pri ZVU v

Trstu, pri predstavniku okupacijske tiskovne ustanove in še kje drugje. Povsod so protestirali, povsod so predočili, da pomeni zaplenba Ljudskega doma v Gorici za ljudstvo vse Goriške udarec, ki ga ne bo preneslo. Povsod so pojasnili politične, obče kulturne, zgodovinske, zavezniške, moralne in materialne razloge, ki pod nobenim pogojem ne dopuščajo take krivice. V Trstu so jih sprejeli podrejeni zastopniki in oblasti s presečnočinimi obrazi, s sočustvovalnimi izrazi, z gostoljubnimi ponudbami za začasno nadomestitev izgubljenih prosotrov itd. Kakor da se ne bi zavedali vsega ogromnega zla! Saj vendar vedo, da se najvišje antifašistične ustanove, predstavništva slovenske kulture po malone pol stoletni tradiciji ne morejo seliti izpod ene strehe pod drugo kakor sejmški mežetar iz ene oštarije v drugo. Toda zavezniški gospodje naj vedo, da tu ne gre ne za sobe ne za dvorane ne za centralno ogrevane prostore ne za telefon, ne za hišo pač pa za gospodarsko, kulturno in narodnostno svetinjo vsega goriškega ljudstva, vseh desetisočev goriških antifašistov, vsega slovenskega naroda, vseh onih, ki so jim bili do danes zvesti zavezniški v politični in frontni borbi proti fašizmu in njegovim ostankom, proti zlu, ki so se ga sami s težavo otresli tudi in prav s pomočjo vsega goriškega ljudstva. Tu ne gre za materialno škodo, marveč za politično in kulturno krivico, prizadejano vsemu prebivalstvu goriške dežele, ki zanjo pred vsem svetom ni in nikoli ne bo nobenega opravičila.

(Nadaljuje na str. 7)

OBLETNICA SMRTI VELIKEGA DELAVSKEGA VODITELJA VLADIMIRA ILIČA LENINA

21. I. 1924 — 21. I. 1947

Triindvajset let je že preteklo odkar je umrl ta največji mož modernega časa. Vladimir Ilič Lenin, genijalni mislec in revolucionar, ustanovitelj komunistične stranke v Rusiji in ustanovitelj Sovjetske Zveze. Vladimir I. Lenin je že od svoje mladosti in vse do poslednje minute svojega življenja žrtvoval vse v boju kot revolucionar proti tlačiteljem delavskega ljudstva. Posvetil je vso svojo genijalno inteligenco, vse svoje globoko izkušene sposobnosti, svojo železno voljo, vse svoje neizčrpilive inicijative in vso svojo energijo borbi za dosego in izpopolnitev velikega cilja ogromne značilnosti za ljudstva celega sveta: globoka izprememba ljudskega sožitja na socialni podlagi kjer naj bi ljudstva celega sveta bila deležna vseh možnosti in sredstev kulture in sadov ljudskega dela. Na obletnico njegove smrti so se vsi napredni narodi in delavstvo celega sveta z globokim spoštovanjem spomnili na tega velikega borca, organizatorja, državnika in ljubitelja delavstva celega sveta.

SLOVENSKI GLAS

Propietario: CONSEJO ESLOVENO

Director: JOSE NOVINC — Administrador: METOD KRALJ

PODUPRAVE SLOVENSKEGA GLASA

Gospodarsko Podporno Društvo Slovencev v V. Devoto: Simbrón 5148. U. T. 64-1509.
"Ivan Cankar": Ramallo 4962 — Saavedra.
Ljudski Oder: Coronel Ramón Lista 5158. U. T. 50-5502.
Jugoslovansko Društvo Samopomoc Slovencev: Centenera 2249. U. T. 61-1701.
Slovenski Dom: San Blas 1951. U. T. 59-3667.
Udruženje Svob. Jugoslavija, Slovenski odsek: Cnel. R. Lista 5158. U. T. 50-5502.

Z A S T O P N I K I :

Za Córdoba in okolico: Franc Kurinčič — Pinzón 1639.
Za Rosario in okolico: Štefan Žigon — Avenida Lagos y Horqueta.
Za Lomo Negro in okolico: Golobič Marko.
Za Florido in okolico: Gregore Ivan — Lavalle 3297, Florida, F. C. del E.
Za Villa Calzada in Temperley ter okolico: Luis Furlan — Cnel. Flores, V. Calzada.
Za Villa Lugano: José Brišček — Beron de Astrada 6488.
Za Caballito: Marija Klarič — José Bonifacio 663, Buenos Aires.
Za Caseros in Tropezón: Iván Hrovat — Lisandro Medina 1386.
Za Montevideo: Vera in Milka Ogrizek — Rectificación Larañaga 2235.
Na Paternalu: Matevž Simčič — Warnes 2101, Buenos Aires.

Buenos Aires, 3 de Febrero de 1947

No. 10

NAŠA MLADINA NA DELU

Večkrat prinašamo poročila o mladinskem delovanju v Jugoslaviji. Poročali smo o udarniških brigadah, pri katerih je bila mladina vedno v prvih vrstah, o zgraditvi proge Brčko—Banički in raznih drugih delih, pri katerih je mladina dokazala, da se zaveza svojih dolžnosti do opustošene domovine. Jugoslovanska mladina je krepko in odločno posegla v obnovu. Danes lahko potrdimo, da z delom in požrtvovalnostjo polaga demokratična mladina temelje mednarodnemu bratstvu.

In naša mladina tu v izseljenstvu? Čeprav nismo imeli tu za našo mladino še nobenih predavanj, da bi s tem podučili in ji kazali pot za bodoče delovanje, s ponosom lahko danes rečemo, da se je naša mladina sama zavedla svojih dolžnosti. Zavedla se je in se čutila del one mladine, ki je bila deležna pri ustvarjanju novega sveta za časa borbe proti nacifasizmu. Vsa naša mladina se danes v povojnem času zaveda svojih dolžnosti.

Prepričali smo se, na raznih mladinskih prireditvah v naših organizacijah, da mladinski odseki rastejo in napredujejo. V vsakem našem društvu so si mladinski odseki naredili nalogo za nabrati gotovo svoto v pomoč domovini in obenem so tudi vedno pomagali po moči za napadek svojega društva. Do danes smo videli in tudi zabeležili že nekaj doseženih uspehov.

Kar jepa najvažnejše, da naša mladina je NA DELU SKUPNO in SPORAZUMNO z vsemi ustanovljenimi mladinskimi odseki. Iz javnih mladinskih govorov razvidimo, da se apelira na vso našo ostalo mladino naj se vpiše v odseke, bodisi enega ali drugega društva. Skupno je združena naša mladina v Jugoslovanski Mladinski Federaciji.

Željo naše mladine do skupnosti so posneli tudi društveni voditelji posameznih društev. Mladina tudi zelo vzpodbuja združitev naših društev. In

ravno ker vidimo pravo mladinsko delovanje in napredek v temu mora vsako naše društvo jim nuditi možnosti za napredek. Moramo pa obenem trezno nadzorovati vsako delovanje, ker včasih še vedno napravi mladina kak nepremišljen korak, to pa le radi nesposobnosti, ne pa iz slabega namena. Nič slabega se ne bo dogodilo, ako bo mladina iskala pogostoma nasvete pri naših starejših sposobnih društvnikih. Ako bo pa hotel kak odbor preprečiti mladinsko delovanje, se bo s tem brez dvoma škodovalo in delalo razkol v društvu.

Celo se nam je ponudila slov. mladina sodelovati pri našem glasilu in vedno čakamo njih dobro voljo, da nam pristepijo pomagati.

Čeprav pred leti marsikateri mladenič ali dekle niso imeli zanimanja do našega jezika, vidimo to danes nasprotno. Naša mladina želi učnih tečajev za naš jezik in našo društva, pred vsem pa Slovenski Svet jim mora takoj na roko v tem oziru. Treba je to zadevo nujno rešiti, ker vsako čakanje in odlašanje bi utegnilo škodovati celi naši naselbini.

Pripravlja se prvi Mladinski Kongres na katerem si bo mladina začrtala svoje bodoče delovanje in prepričani smo, da bo začrtano izpolnila in dosegla svoje cilje.

Vsako leto 10. novembra demokratična mladina vsega sveta slavi svoj velik praznik. Željno pričakujemo, kako se bo tudi tu letošnje leto naša mladina pripravila za praznovanje tega praznika.

Ob koncu še enkrat potrdimo, da je naša mladina res napredna, ukaželjna in podjetna, ker danes vstrajno deluje na kulturnem polju v procvit naše naselbine. V tem delovanju se vzgaja, raste in usposablja, da bo trezna in razumna pri graditvi pogojev za boljšo in srečnejšo bodočnost naše naselbine in tudi naše domovine nove Jugoslavije.

DOMAČE VESTI

"FEDERALNA MAKEDONIJA"

Razveseljiv dogodek v naši jugoslovanski naselbini je izid prve številke "Federalne Makedonije", ki je v cirilici pisano glasilo demokratičnih makedonskih izseljencev v Argentini. To skromno mesečno glasilo je urejevano po tov. Slavku Tnokov, ki je aktiven javen delavec enako kot N. Kazandjev v macedonski naselbini. Macedonskim bratom častitamo in želimo obilo uspehov!

IZ UREDNIŠTVA

V našem uredništvu leži pismo namenjeno rojaku Leopoldu Mihelju, katero lahko vsak čas dvigne.

ODHOD V DOMOVINO

Dne 6. t. m. odpotuje v domovino naš rojak Edvard Štrosar s parnikom Argentina. Tovariš Štrosar je bil več let zelo aktiven član D. K. D. Ljudski Oder in je mnogo pripomogel k napredku društvenega delovanja.

Vrne se po 20. letnem bivanju v Argentini v domačo vas Trnovo pri Goici, kjer ga željno pričakujejo soproga, sin in hčerka.

Tov. Štrosarju želimo vso srečo v domačem kraju!

ŠTORKLJA

Pred kratkim je obiskala štorklja hišo našega rojaka Franca Paušič in podarila ženi Ani čvrsto punčko, kateri so nadeli ime Teresita.

Častitamo!

POROKA

V soboto, dne 25. januarja sta se poročila naš rojak Lucijan Biecher iz Trsta in rojakinja Vera Pintar, doma iz Gorice. Svatba se je vršila v prostorih G.P.D.S. Častitamo!

OPERACIJA

Prejšnji teden je bila operirana v bolnici Alvear rojakinja Olga Maganja. Operacija je dobro izpadla in želimo ji, da se čimprej okreva povrne na svoj dom.

ISČE SE

Naproša se čitatelje Slov. Glasa v Sao Paulo v Braziliji, ako bi kdo vedel za družino Josipa Roja, ki je došel v Brazilijo leta 1893.

Kdor ve zanj naj blagovoli sporočiti na naslov: Franc Roja - Pasaje J. Pablo López No. 3330 - Villa Real - Buenos Aires, in ne na naslov, ki je bil objavljen v zadnji številki Slov. Glasa.

TUDI MLEKARJI HOČEJO POVIŠEK

Že več časa se dovaževalci mleka na dom poganjajo za zvišati ceno mleku. Prve dni t. m. so prekinili dovaževanje mleka na dom. Radi tega so bili zelo prizadeti bolniki, starčki in posebno pa majhni otročički. Vlada je radi tega hitro intervenirala in dovolili so jim mleko zvišati na 25 cent liter, ne pa na 30 kot so mlekarji zahtevali.

POSLANIŠTVO F. L. R. JUGOSLAVIJE

Poslaništvo je prejelo od Rdečega križa pisma in razna sporočila od strani sorodnikov iz Jugoslavije za naše izseljence, katerih imena sledijo:

Francisko Plotikapić Uruguay (pismo poslano na Konzulat v Uruguay).
Francisko Wenzel, San Fernando (pismo).
Nikolas Rimchneider
Nikolas Topić, Est. Alcora, Prov. Santa Fe (pismo).
Dandolo Giovanni, calle Bolivia 5832, Cap.
Stojan Prtija (pismo).

Glumičić Stevan (pismo).
Gligor Todorović, Isla Verde F.C.C.A. (pismo).
Elias Bracika, Banco Holandés (pismo).
Jerko Perer, Belgrano 1424, Mendoza (pismo).
Miloš Nejković, Buenos Aires (pismo).

Razna sporočila:

Blažević Djuro.
Lovrei Elsa y Juan, Lascano 2541, B. A.
Krivokapić Radovan, Blok or Bok No. 6341, B. A.
Mateo Vujić.
Vlah Franjo, calle San Martín 88C, Rivadavia, Chubut.
JOVO Radović, calle Lavaleta 710, B. A.
BORJASIC Grgo : ETAOL SHRD ETAOI Borjašić Grgo, Estación Alcora, Pcia. San Juan.
Božić Djuro.
Secen Vikotr.
Stjepan Kukolj, javil se 37 iz B. A.
Jorge Kaucki, calle Sanabria 1690, B. A.
Javorović Rosario, Buenos Aires.
Koncar Dame, K. br. 413, Ohio, Letonia.
Dimitrović Ilija, Villa Angela.
Juan Susnica, R. Sáenz Peña, Chaco.
Mejaski Anton, Marengo Tortugas.
Bilokapić Stipan.
Markocić Vido, Casilla 6 n. 28 Tera, Santa Cruz, Puerto Deseado.

Kriletič Culich Ivo, calle Melo 1963, B. A.
Brezovec José, Pcia. Santa Fe.
Vigna Juan, Sapaleri 2391, B. A.
Ivan Bozich, calle Victoria 1173, B. A.
Skorput Mirko, Pasaje Cilveti 285, Rosario.
Zdravec Ivan, Samuhi F.C.S.F.
Alberto Vignes (Vignes).
Pavoković Tomo, B. A.
Lazar Katmarić, B. A.
Domijan Ivan, B. A.
EoN., akraštvcnck ETA ETA ET AET ETE Borovich Marko, Bonios Coopero F.S.S., Bs. Aires.
Basta Sava, Buenos Aires.
Sechengi Alejandro, calle Venezuela 1197, Avellaneda Piñeyro.
Krezuljević Gregorio, José Ingenieros 880, Olivos F.C.C.A.
Franc Glinšek.
Ivan Jagodić, Calle 25 de Mayo 504, Córdoba.
Suster Anotn, krojač.
Mihajlo Beskov Vuković.
Adolfo Giorgi, Venado Tuerto F.C.C.A.

ULNION ESBLAVA DE LA ARGENTINA

en colaboración con las Entidades Eslavas adheridas de la Capital y alrededores organiza un

GRAN PIC-NIC

de confraternidad Eslava y Argentina que tendrá lugar en la quinta arbolada "LOS ALAMOS", sita en VICENTE LOPEZ, calle Las Heras 659 (a tres cuadras de la estación).

En el programa hay varias diversiones, bailes y juegos recreativos.

Precios de las Entradas: Caballeros \$ 1.—, Damas \$ 0.50.

Medios de Locomoción: Colectivos: 60, 19, 68, 34 y 25; tranvías: 30 y 31. Tren del F.C.C.A. (Retiro).

LA COMISION

ROJAKI PODPIRAJTE NAŠA DRUŠTVA!

POSETITE DRUŠTVENE PUSTNE ZABAVE!

POD ZAŠČITO OROŽJA SO AMERIKANCI IN NEMCI POŽIGALI KNJIGE IN SKRUNILI NAŠE ZASTAVE

SVET BO IZREKEL SODBO O TEJ KULTURNI SRAMOTI V GORICI PRERASLI SO FAŠIZEM

Vse antifašistično prebivalstvo Goriške je pred dnevi nepopisno ogorčila vest, da so vojaške oblasti 88. divizije zasegale Ljudski dom v Gorici. S silnim ogorčenjem je goriško ljudstvo sprejelo ta novi dokaz "demokracije št. II". S stankami, protesti in delegacijami je podprlo svojo odločno zahtevo, da se antifašistični organizacijam, prosvetnim društvom, humanitarim, socialnim in drugim ustanovam nemudoma vrne njih sedež. Vse zahteve ljudstva pa so doslej naletele pri ZVU na gluha ušesa.

Danes pa je zapadna demokracija pokazala svojo kulturnost v vsej goloti. Vojski 88. div. so namreč odvažali arhive, knjige in ostalo privatno imovino organizacij, ki so imele svoje prostore v Ljudskem domu, na občinsko smetišče. Tu so vse knjige, brošure, revije, zastave, slike naših ljubljenskih voditeljev maršala Tita in tov. Kardelja in drugih zažgali. Nekaj, kar si niso upali fašisti, smo doživeli danes! Knjige Franceta Bevka, Otona Župančiča in drugih uglednih slovenskih književnikov so postale žrtve "sodobne inkvizicije". Požgali so knjige tistega Franceta Bevka, ki je načeloval narodno osvobodilnemu pokretu primorskega ljudstva, ki je kljub svoji visoki starosti aktivno vodil borbo proti nacifašizmu ob strani in v skupno korist včerajšnjih zaveznikov.

Na ta način je naše antifašistično ljudstvo znova dobilo plačilo za svojo požrtvovalno borbo ob strani zaveznikov, dobilo je priznanje za potoke krvi svojih najboljših sinov, ki so verovrali v Atlantsko listino in lepo zveneče obljube zapadnih zaveznikov.

Fašisti si niso upali zažgati knjig F. Bevka, nasprotno: Na pritisk vsega kulturnega sveta so morali izpustiti F. Bevka iz zaporov. Njegovo literarno delo in z njim primorsko ljudstvo pa je moralo danes doživeti najbolj grenko razočaranje od "kulturnih zaveznikov", razočaranje, ki mu ni primere. Ves kulturni svet se zgraža nad takim početjem in se vprašuje, kam vodi ta pot. To dejanje je našemu ljudstvu nov dokaz, da mora vztrajati na začrtani poti, da se mora še nadalje vztrajati, da se mora še boriti za priključitev k FLRJ, kajti le tam imamo zagotovilo, da bomo svobodno živeli in se kulturno razvijali. Le ta nam bo prihranjena najnovejša kulturna sramota XX. stoletja — demokracija št. II.

ČAST VELIKEGA NARODA — NA KNJIGE IZ LJUDSKEGA DOMA IN KULTURNA OBČINSKEM SMETIŠČU

Ob Soči, na goriškem občinskem smetišču, je našel po volji "zupniške" uprave svoj konec knjižni inventar in arhiv Ljudskega doma, na katerem vihra danes zastava največje veledemokracije na svetu. Bili smo danes na kraju, kjer so se nemški ujetniki s pristankom in pomočjo svojih gospodarjev sprostili iz vajanja svoje v času nacizma priučene sramotne obrti, ki so jo tudi v Ameriki žigosali kot enega izmed vzrokov, zaradi gaterega je treba fašizem in nacizem do kraja potolči.

Šli smo na mestno smetišče, kjer so se nam poročila očitno zdela nemara pretirana. Videli smo očrnelo in osmojeno zmes papirja, iz knjig izrganih listov, revij, slik,

izkaznic ljudskih organizacij, videli smo skratka prizor, kot smo jih bili vajeni iz časov podivjanega skvadrizma Francesca Giunta, iz časov požiga Narodnega doma.

Naložili so knjige, brošure, revije, slike, arhive in zastave na kamione in jih odpeljali — zaveznički — na občinsko smetišče. Našo slovensko kulturo, našo zastavo — na občinsko smetišče.

V sebi so poteptali čast kulturnega človeka in jo vrgli — na občinsko smetišče.

Polili so z bencinom in zažgali. In ko so hotele nekatere žene s solzami v očeh rešiti, kar se je spričo tega vandalizma še rešiti dalo, ko so segale z golimi rokami v gorečo grmado sodobne inkvizicije (kajti za nas Slovence je knjiga svetinja, pa čeprav jeokus v Ameriki morda drugačen) — tedaj je naperil ameriški seržant brzostrelko proti njim. Kajti kakor je bilo ukazano, tako se je moralo zgoditi.

Preprosto je pod zaščito brzostrelk skruniti in uničevati kulturne zaklade ljudstva, ki mu kulture nikoli niso privoščili — toda težko je odgovorjati pred vestjo sveta za zločin nad občečloveško dobrino, ki se imenuje kultura.

URADNO POROČILO ODBORA S.I.A.U. ZA GORIŠKO OKROŽJE

Okrožni odbor SIAU za Goriško podaja v zvezi z rekvizicijo Ljudskega doma na podlagi izjav prič in ogleda na mestu pogorišča v ulici Scoglio sledeče uradno poročilo:

1. Dne 6. 11. 1946. okrog 10. ure se je na sedežu Okrožnega odbora SIAU za Goriško zglasila mešana komisija, sestavljena iz Okrožnega Guvernerja ZVU podpolk. Muwisa, častnikov 88. ameriške pešadijske divizije, zastopnikov funkcionarjev ameriške vojaške policije, nameščena urada finančne intendance in drugih, ki je predložila Okrožnemu odboru SIAU objavo o zaplembi stavbe Ljudskega doma. Zahtevali so izpraznitev stavbe v 24 urah.

2. Ne ZVU ne štab divizije nista določila drugih nadomestnih prostorov, kamor bi se mogle nastaniti deložirane organizacije, ustanove in uradi.

Kljub ponovnim in obširnim pojasnilom in protestom odgovornih predstavnikov prizor detega ljudstva, ki so zahtevali prostore za poslovanje, ni bilo ukrenjeno prav nič, kar bi ugodilo upravičenim zahtevam. Na ta način so bile vse organizacije, ustanove in uradi s silo vržene na cesto.

3. Prav tako niso poskrbeli niti prostora, kamor bi vsaj začasno shranili knjižnice, arhive, gledališke rekvizite in ostali material.

4. Zoper gornjo objavo o zaplembi Ljudskega doma in skrajno nerazumevanje ZVU se je po vsem Goriškem okrožju dvignil val ljudskega ogorčenja, ki je bil izražen v splošnih stankah, številnih protestnih resolucijah in delegacijah.

5. Dalje je ugotovljeno, da so bile z brutalno silo razgane številne ljudske delegacije zlasti dne 14. t. m. s strani vojaške in civilne policije, ki jim je skušala onemogočiti, vstop na sedež ZVU in sedež štaba 88. divizije.

Z OROŽJEM SO ŠČITILI VANDALIZEM

6. Brez predhodnega obvestila in samooblastno so v dnevih 14. in 15. t. m. pričeli vojski 88. divizije z nemškimi ujetniki odnašati iz Ljudskega doma in nakladati na kamijone — knjige, brošure, revije, listine, slike, zastave, časopise, gledališke rekvizite in ostali material. Vse to so zložili na občinsko smetišče v Via Scoglio, polili z bencinom in zažgali. Pri zažiganju so se ameriški vojski nizkotno vedli, smešili in skrunili so slovensko in italijansko zastavo z rdečo zvezdo. Enako so ravnali s sliko maršala Tita, voditelja narodov FLRJ.

Z orožjem so ameriški vojski preprečevali poizkuse navzočega ljudstva, ki bi rado rešilo knjige, zastave in slike pred uničenjem.

7. Dne 16. t. m. je od SIAU pooblaščen komisija pri ogledu smetišča izgrebla med uničenimi predmeti naslednje več ali manj ogorele knjige, revije itd.:

Knjiga 1930 — "Življenje in svet", "La Marche Julienne", 1945; "Vrtnaričice", spisal Andrej Skulj 1. 1941; "Trieste nella lotta per la democrazia", stt. 1943; "Pastirci", Franc Bevk, l. 1935; "Lovec", revija št. 6 1946; "Naša žnea", maj 1946; "Cicibna", leto 2. 1946-47; "Bibliografija slovenske kmetijske literature v letih 1919-38"; "Compendio di disposizioni elettorali" 1946; "Kratka zgodovina VKP-b", 1946; "Zgodovina za višje razrede srednjih šol"; "Sulla grande guerra nazionale dell'URSS"; "Življenje in svet", neugotovljenega letnika; "Jože Srebrnič", spisal Regent; Šolska knjiga za I. razred; Mladinska revija - letnik 1945; slike tov. Kardelja (slika to v. Srebrnič);

Ožgana jugoslovanska zastava.

Vse gori navedene knjige, brošure oziroma njih ostanke je našla tja poslana komisija.

8. Končno je dne 16. t. m. dobila delegacija SIAU od namestnika Okrožnega guvernerja nalog, da se mora v ponedeljek dne 18. t. m. do 10. ure dopoldne odnesti še ves preostali material iz Ljudskega doma, ne da bi bil nakazan kakršen koli prostor vsaj za začasno shranitev.

Pismo iz Rihemberka

K.N.O.O. Rihemberk dne 11. nov. 1946.

Dragi nepozabljeni rojaki! Upamo, da nam boste oprostili, če se vam s toliko zamudo zahvaljujemo za Vaš dar, kateri je trud Vaših žuljevih rok. Bodite prepričani, tovariši, da je ta Vaš dar za nas vseh velikega pomena, ker ste nam z njim pokazali, kako tesno čutite z nami v naši nesreči, čeravno ste tisoče in tisoče km. oddaljeni od nas, Vaša srca pa so tesno povezana z našimi. Vaš dar nam je veliko pripomogel, najsibode iz materialnega kakor tudi iz moralnega vidika. Naša hvaležnost za Vaš dar je brezmejna. Ne bomo Vas po-

zabili, kakor niste tudi Vi nas, v dolgih letih odsotnosti od drage domovine Slovenije.

Obe Vaši pismi smo prečitali na zborovanju volilcev dne 15. 10. 1946. ob 21 uri, kateri sta vzbudili veliko ginjenost pričujočih in so se enoglasno izrekli za Vaš predlog, da se denar razdeli med najpotrebnejše otroke cele bivše Rihemberške občine. To smo tudi storili sporazumno z predstavniki množičnih organizacij sedanjih občin Preserje z Vrhom in Brjami. Imena obdarovanih Vam pošiljamo z pričujočim pismom.

Denarja je bilo skupno 53.000 Lir (Triinpe deset tisoč). Od tega so dobili na Preserje Vrh 15.000, Brje 10.000, ostalo pa Rihemberk.

Še enkrat se Vam dragi tovariši rojaki najtopleje zahvaljujemo in Vas vabimo, da pridete tudi Vi v našo skupno domovino, da boste, pomagali tudi Vi pri obnovi naših porušenih domov; pri izgradnji boljše in srečnejše bodočnosti nas vseh in naših potomcev. Srce se nam v ginjenosti topi, ko se spomnimo, da je zelo zelo blizu dan, ko bomo priključeni k F.L.R.J. združeni v naši ljubljenski materiji Sloveniji, sami svoji gospodarji svoje usode, končno suvereni po tisočštiristo letih suženjstva in bojev, nam je končno zasijala svoboda jasna in svetla, od tam, od koder so prihajali naši pradedje v te kraje pred tisočštiristo leti, od tam odkoder je morala priti in od nikjer drugje.

Dragi bratje, Vi ki ste morali zapustiti Vaš dom, Vašo rodno grudo in dati mesto tujcu, da je to zemlja črpal, da je nas zažigal, ki nas je hotel kulturno, politično in nacionalno uničiti, kar pa mu ni uspelo temveč nasprotno: postali smo jekleni in odločni borci za naše človečanske pravice. Vrnite se v Vašo obnovljeno domovino in mi vam zagotovimo, da boste našli v novi Titovi Jugoslaviji dovolj dela in kruha za vseh, mi ne poznamo brezposelnosti, mi smo na poti, da enkrat za vselej odpravimo izkoriščanje človeka po človeku in v tem bomo uspeli prav gotovo, ker drži krepko v svojih rokah vajeti svoje usode ljudstvo samo. Pri nas je čista neomadeževana ljudska volja, ki vlada. V Titovi Jugoslaviji je toliko svobode, da jo lahko tudi drugim dajamo.

Smrt fašizmu! — Svoboda narodu!
Krajevni Narodno Osvobodilni Odbor

Rihemberk.
Tajnik Franc Kodrič
Za predsednika Franc-a Zgonik
Čebon Angela

D. K. D. "Ljudski Oder"

— IN —

S. P. D. "Ivan Cankar"

PIREDIJO SKUPNE

PUSTNE PLESNE ZABAVE

v prostorih D. K. D. LJUDSKI ODER, ulica Cor. Ramón Lista 5158.
Vršijo se sledeče dneve:

SOBOTA 15. FEBRUARJA	NEDELJA 16. FEBRUARJA	PONDELJEK 17. FEBRUARJA
TOREK 18. FEBRUARJA	SOBOTA 22. FEBRUARJA	NEDELJA 23. FEBRUARJA

Kot običajno, tako tudi letos zabave in veselja ne bo manjkalo. Tudi za razna presenečenja smo poskrbeli.
Društveni buffet bo dobro poskrbljen s svežo pijačo in prigrizkom.
SVIRA SAMČEV KARAKTERISTIČEN ORKESTER
Ljubitelje pustnih zabav vabimo, da se v čimvečjem številu udeležo.

PIREDITVENI ODBOR.

Veličasten pogreb borke Pavle Colja - Rastje

Ljudstvo Vipavske, Krasa in Goriške je izkazalo poslednjo čast junaški ženi in zasluzni borci narodno osvobodilnega gibanja Pavli Colja - Rastji, ki je po letih neutruđnega dela in požrtvovalnosti na strani svojega trpečega naroda vse žrtvovala in tik pred svobodo tudi svoje življenje za srečo svojih otrok in ljudstva.

Tovarišica Pavla Rastja - Colja, žrtev mihajlovičevih četnikov, ki so jo svečano pokopali v rojstnem kraju Rihemberku.

Četniška družal jo je ujela na njeni službeni poti, aprila 1945, ko je vestno izpolnjevala svojo dolžnost. Na svojem begu skozi Gorico in čez Sočo so jo vlekli s seboj in jo 30. aprila v Ločniku po dolgem mučenju ustrelili. Tragične so bile zadnje ure njene življenja, kajti nad njo so jo ranjenci in poločena četniška zver maščevala z vsem besom. Njeno truplo so našli v krvi in prestreljeno glavo pred hišo, ki so jo četniki požgali.

Njeno truplo, so prekopali in je pripeljali v njen rojstni kraj Rihemberk. V Rihemberku so krsto položili v Mladinski dom. Častno stražo so ob krsti postavili bivši borci in mladina, v nedeljo od desete dopoldne pa so se vrstili na straži njeni ožji prijatelji.

Preden se je žalni spreved začel pomikati izpred Mladinskega doma, je moški pevski zbor iz Rihemberka zapel "Zbogom, draga sestra..." Dolga je bila vrsta vencev, ki so jih prinesla zastopstva vseh organizacij in ustanov, tako okrajni komitet KP JK, okrajni SIAU, ZPP ter razne okrajne in krajevne ustanove, kajti pokojna tovarišica je bila znana in spoštovana članica okrajnega odbora OF za srednje Primorsko. Za venci je sledil nepregleden spreved množice, kakršnega Rihemberk še ni videl. Siroti Hugon, in Neva sta stopali ob spremstvu žalujočih sorodnikov za krsto nepozabne junaške matere. Številni sodelavci in soborci tov. Rastje, sedaj voditelji ljudskih organizacij goriškega okrožja, so jo tudi spremljali na zadnji poti. Ob odprtem grobu sta zapele združena pevska zbor iz Rihemberka in Brij žalosnko "Žrtvam", nakar je zbor iz Preserij zapel poslovilno "Gozdič je že zejen". Za stopnik okrajnega SIAU za Goriško tov. Dujc se je v kratkim govorom spomnil velikih zaslug, k jih ima pri naši osvoboditvi padla borka, ki bo v zgodovini primorskega ljudstva ostala svetel zgled nesoblične požrtvovalnosti in hrabrosti. V imenu domačega prebivalstva sta se od pokojnice poslovili tudi žena iz Rihemberka in mladinka iz Preserij. Osvetlili sta globoko materinsko čustvo padle tov. Pavle, ki je nekoč v huđih dneh borbe dejala: "Hudo mi je, da sem se morala ločiti od svojih ljubih otrok, zavedam pa se, da se borim ne samo za njih srečo, ampak tudi za srečo drugih otrok".

Tov. Pavla Rastja - Colja vd. Možina je bila izredno nadarjena, pogumna in duhovita žena. Zato jo je vzljubil vsak, kdor jo je poznal. Rodila se je 1906 let in zapustila je mladoletna sina Hugona in hčerko Nevo, mater in sestro ter tu v Argentini sestro in dva brata.

Dosežene želje

Ni bilo težko opaziti v prejšnjih dneh, da slovanski narodi želijo združenja med seboj. To misel so podpirali posebno slovanski pisatelji in pesniki, kateri so vzbujali z svojimi knjigami in skladbami misel združenja in prepričevali, da Slovani moremo priti do svojih pravic in biti gospodarji na svoji lastni zemlji. To se pa doseže edino le z edinstvom. Velik pritisk in krivice od tujcev, a večja želja po združenju je nastajala med Slovani. Tako smo lahko opazili v zadnjih desetletjih en sam klic po združenju med nami. Ko so pa naši sovražniki to opazili so počeli iskati sredstva, potem katerih bi dosegli, da do združenja ne pride in to njih najboljšo sredstvo so vdobili pri naših izdajalcih, katerim ni bilo mar dobiti slovanskih narodov ampak le njih sebične koristi, katere so upali zagotoviti potom sovražnikov. Zato so počeli ti izdajalci širiti med nas slovane lažljivo propagando, češ da Slovani nemoremo živeti združeni ker smo različne vere in da nam ne preostaja drugo kot sprejeti navodila iz Rima in Berlina in se pokoriti njihovim oblastim itd.; da naš obstoj je zagotovljen le tedaj, ako smo v dobrih odnosih s zahodnimi velesilami. Največ ovire pri združenju Slovanov, moramo priznati, da je delala duhovščina po navodilih Vatikana. Ko pa so naši sovražniki mislili, da je ugoden čas za nas popolnoma vničiti so nas napadli in s tem postavili na svitlo one laži propagandiste, kateri so se pa zavedali svojih hudobij in so zbežali v tujino vsled strahu, da bi jim narod poplačal njih hudobna dejanja. Ti narodni izkoriščevalci in izdajalci so pustili narod v najobupnejšem položaju. Ljudstvo pa se je prepričalo, da ni več druge rešitve, kot v združenju in zato so se pričeli zblíževati v teh grozih trenutkih in podajali si roke, kot bojovníki preden se vržejo v boj. In ko so naši sovražniki in izdajalci mislili, da je že njih namen dosežen, so presenečeno opazili, da slovansko je združeno in priznati morajo, da ravno nji podivjanost je pospešila to združenje.

Kaj pa sedaj s temi sovražniki in izdajalci? Ti so sklenili, ako se da še kaj zrušiti, je treba to takoj, dokler je še stvar neutruđena in je še zmeraj vmes kaj pokvarjenega.

Poslužujejo se vseh sredstev, s katerimi se upajo kaj doseči. Dokazi, da so se zakleli proti slovanski skupnosti so nam k temu Poljska. Ubežna vlada v Londonu in nje pripadniki podpira-

ni od angleških in ameriškanskih kapitalistov in reacionareev, ter jugoslovanski izdajalci v Italiji in drugod podpirani od Vatikana, katerih namen je napraviti čimvečji razdor med Slovani. Dobro se zavedajo, da ako so Slovani združeni jim je zaprta pot do izkoriščenja. Njih laži in kričanje, da se potegujejo za svobodo, demokracijo in vero je vse prazno, kajti njim je prva stvar lepo življenje in mastni dobički. Ker pa jih je narod brenil od tega, oziroma so morali sami zbežati, da bi ne daljali odgovora za svoja dejanja, danes ne vdobijo nikjer ugodna tla za izkoriščenje in zato so sklenili povrniti se od koder so bili izgnani. To je podobno evangeljski zgodbi, ki pravi: Ko je bil nečisti duh izgnan iz človeka in ni dobil pokoja po puščavah, je sklenil, da se povrne od koder je bil izgnan; ko se je vrnil je dobil hišo pometeno in je v njej ostal." Nadalje pravi: "Posledice tega človeka so huđše od prejšnjih". Te besede evangelija je dobro, da vzamemo mi Slovani v poštev. Ako se spet vtepeje ti nečisti duhovi spet med nas, bodo posledice izkoriščenja, terorizma in krivice veliko groznejše od prejšnjih.

Tomaž Kodejca.

Sporočam cenjeni klienteli, da se nahaja moja radiotehnična delavnica sedaj v ul. Cespedes 3783, vogal Avenida Forest (tri cuadre od prejšnjega bivališča). Začasni telefon 54-6864.

Jakob Krebelj.

Dr. CONSTANTINO VELJANOVICH

Sala especial para tratamientos del reumatismo y sala de Cirugía

Atiened: Lunes - Miércoles y Viernes
Pedir hora por teléfono

Defensa 1155 U. T. 34-5319

SLOVENSKA BABICA

Filomena Beneš de Bilek
LIMA 1217. U. T. 23-3389. Buenos Aires

Beleške iz dežele

Čitamo, da je jugoslovanski zastopnik Jože Vilfan predložil nove zahteve glede sklepanja miru z Avstrijo; zahteve, ki so "razočarale" angleško-ameriške zastopnike. Vse izgleda, da bosta ti dve državi zopet zastavili svoj upliv in silo na škodo Jugoslavije, kakor ob priliki zborovanja v Parizu.

Takšno vedenje zastopnikov "demokracije" nam je celo razumljivo. Jugoslavija je delavska država in je kot taka kapitalističnemu svetu trn v peti; zato je treba okoli nje zgraditi močan zid, da se obvaruje ostali del Evrope pred "okuženostjo". Treba je Grkom vsiliti fašistično vlado, treba je izzitati Albanijo, ustanoviti s Trstom in okolico novo državo, treba je De Gasperiju hitro posoditi denar, da se iznebi komunistov in socialistov. Ravno v tem smislu je torej treba tudi pomagati Avstriji, potem Ogerski in če je mogoče celo Rumuniji. Nič ne de če se na vlado postavijo celo vojni zločinci, kajti treba je na vsak način doseči "equilibrio de fuerzas".

★

Jeftič, bivši jugoslovanski kraljevski odposlanik v Washingtonu je izjavil, da Slovenci imamo radi Tita zato, ker nam je obljubil Trst.

Bivši minister je tako naiven, da je del prst v vodo misleč, da bo napravil luknjo.

Slovenci imamo radi maršala Tita s Trstom in brez Trsta. Mi dobro vemo, da toliko Tito kakor vsi ostali voditelji nove Jugoslavije, so napravili vse kar je bilo v njih moči, da bi Jugoslavija dobila to kar ji pritiče. Toda če ni ali ne bo vsega dosegla tudi dobro vemo komu se imamo zahvaliti.

★

Pravijo, da je kultura najboljše orožje proti barbarstvu. Čudno pa se nam zdi, da oni narodi, ki se ob vsaki priliki bahajo s svojo kulturo, niso mogli preprečiti porod fašizma, kateri je po dvajsetih letih obstoja pahnil človeštvo v vojno, čigar grozne posledice danes nosi.

★

Ko bi Slovenci prihajali v Argentino v istem številu kakor več ali manj pred dvajsetimi leti, skupnost — dasi vselej koristna — bi nam ne bila tako nujno potrebna. Toda novih izseljencev že dolgo let ni več in tudi jih ni pričakovati, izven onih morda, ki živijo za mejo Slovenije.

★

Prav iz tega vidika, da novih moči iz starega kraja ni in pa da stare pešajo, moramo soditi kako potrebna nam je skupnost.

Naše družine bodo ohranile prvoten značaj toliko časa, dokler bo v njih obstojalo zanimanje za naše časopise in knjige. Kakor hitro bo to zanimanje izginilo, izginilo bo tudi čustvovanje.

V izseljenstvu pa je tako, da brez čustvovanja ni zanimanja. In brez zanimanja za našo stvar je na žalost že mnogo rojakov.

★

K skupnosti naj nas vodi naša notranjost, to se pravi: naš idealizem in ne zunanji momentalni utisi, ki nimajo nikoli trajnosti. Če se bomo združili na ta način, bomo ostali združeni tudi tedaj, ko bomo diskutirali kam naj krenemo ali kaj naj napravimo.

Po mojem mnenju — usakdo pač ima lahko o tem lastno mnenje — je idealizem pri graditvi skupnosti močnejši kot denar. Če denar lahko služi za podlago skupnosti, idealizem je življenje iste. Idealizem je vir, denar sredstvo. Oboje je treba pravilno tolmačiti, če hočemo doseči trajno skupnost.

B. Golobov.

BANCO POLACO S. A.

Unico Banco Eslavo de Sud América

Sección YUGOESLAVA

Atendida por experto personal de esta nacionalidad.

- TRANSFERENCIAS DE FONDOS de Ayuda Familiar a Yugo eslavía.
- CAJA DE AHORROS y CUENTAS CORRIENTES. Dos magníficos Servicios a disposición de la Colectividad Yugo eslavía.
- SECCION DESCUENTOS. El Banco atenderá de inmediato su Solicitud de Crédito.

CONSULTENOS PERSONALMENTE O POR ESCRITO

TUCUMAN 462
BUENOS AIRES
C. CORREO 390

VESTI IZ DOMOVINE

DOGODEK V KAMNEM

Nasilje policijskih organov je preseglo vse meje

Civilna policija se sploh ne briga, da bi kaj ukrenila proti vsakodnevnim oboroženim napadom na domačine, ki jih tuji z druge strani zapadne demarkacijske črte pripravljajo na Kobarškem.

Primer, ki se je zgodil v Kamnem, postavlja to dejstvo v jasno luč. Okrog 5. ure zvečer so domači fantje prepevali narodne pesmi v gostilni pri Skočirju. Trije civilisti, ki so malo prej stopili v gostilno, so se začeli norčevati iz nekega starejšega možakarja.

Fantje, ki so v civilistih spoznali člane civilne policije, so se potegnili za moža. Policisti so dejali, da bi bilo mnogo bolje, če bi se zanimali za varnost prebivalcev pred roparji, ki prihajajo vedno znova stranovat prebivalstvo. Prišlo je do prerekanja. Policisti so lantom grozili z orožjem in eden je pištolo ustrelil v zrak. Fantje so se mirno zagnili iz zidu in se umaknili v Zandar-

žogno gostilno na drugem koncu vasi. Kmalu nato so prihrumeli upniformirani policisti iz Kobarida in navallili na mladeniče v Zandarjevi gostilni. Eden izmed policistov je s puškinim kopitom tako brutalno udaril po glavi Janeza Gregorčiča, da se je ta nezavestno zgrudil v mlaki krvi, ki je oskropila celo oddaljeno steno. Ranjenca so policisti odpeljali na bližnji blok, kjer so mu nudili prvo pomoč in ga od tam odpeljali v gostilniško bolnišnico. Močno so pretepli tudi Ivana Leban, laže pa Ivana Gabrščka in njegovo sestro Olgo. Gostilničarki so policisti grozili z odvzemanjem koncesije, če takoj ne zbršijo mlake krvi na tleh in madežev po stenah. Izjavili so se, "da so časi revolucije minili" in da bodo zdaj oni napravili red.

Nato so temeljito preiskali hišo in Skočirjevo gostilno. Tu so z orožjem udarili ložeta Ivančiča, da mu je kri zalila ves obraz. Aretirali so potem njega in Ivanko Skočirjevo, ki se je zanj potegnila. Pretepli so starega gostilničarja in obe hčerki. Gostilničarjevo hčerko, ki je protestirala proti takemu nasilju, so vrgli na tla. Poleg omenjenih so aretirali še pet ljudi, med njimi 3 mladoletnike. Vse so odpeljali v Kobarid.

Krvavi napad civilne policije na kamenško ljudstvo, ki presega celo fašistične teroristične izpade iz predvojnih in vojnih časov, je silno razburil ljudstvo vse Soške doline. Politična delegacija najočjih sorodnikov ranjenih, pretepenih in aretiranih ljudi je intervenirala pri okrajnem guvernerju ZVU v Kobaridu.

Pred dnevi so šovinistični listi objavili pocela potvorbena poročila o teh dogodkih. Takali smo namenoma, da dobimo o njih pravo sliko. Navajeni smo že podobnih poročil resnice, v katerih so tudi polslužbeni listi postali že pravi mojstri. Resnica pa je samo ena. In je ni mogoče zbrisati tudi z največjo potvorbo.

ATENTAT NA PAVLINOVO GOSTILNO V GORICI

Na soboto nekaj pred 21. uro so vedno isti "neznanci" vrgli proti gostilni Pavlin v ulici XX Settembre dve ročni bombi, ki sta se z velikim treskom razleteli. Bombi, ena lipa "Breda", druga pa z belim obročkom in označbo "Società Romana", sta napravili precej škoda na podboju okna ter uničili 12 stekel. Nekaj trenutkov pred eksplozijo je neka mimoidoča priča videla dve osebi skriti za kostonji v neposredni bližini gostilne, ki sta nato naglo zbežali proti bloku hiš v ulici Sile (via New York).

V gostilni je bilo polno ljudi, med njimi ženske in otroci, katere je silen pok močno prestrašil. Civilna policija je bila takoj, in to dvakrat obveščena. Dobre pol ure pozneje je res prišla v smeri od bloka hiš v ulici Sile. Okrog 14. ure je prišla tudi vojaška policija, kateri je lastnik gostilne javil dogodek ter ji izročil tuaj drobce in ostanki bomb. Vojaška policija si je ogledala kraj atentata in šla nekaj časa tudi za sledovi, ki so se poznali na polju proti ulici Sile.

Vse kaže, da so atentatorji prišli od tam. Če bi vojaška in civilna policija se isto noč bolj podrobno izvedli preiskavo, bi nedvomno našli krivce, ki se domačinom zdijo sumljivi. Pozneje se je oglašil tudi neki inšpektor civilne policije.

To je že tretji napad na znano slovensko gostilno. Prvič so bili napadeni dne 31. julija t. l. s kamenjem in ob tej priliki so jim razbili eno steklo. Eden izmed napadalcev je bil takrat prijat. Njegovo ime je policiji znano. Drugi napad se je ponovil meseca oktobra. Tudi tedaj ej bilo s kamenjem razbito steklo. Civilni policiji so bili takrat ponovno prijavljeni vsi osumljeni napadalci.

Sedaj pa vprašamo ZVU in vse varnostne organe, ki bi morali čuvati življenje in imetje prebivalstva, še enkrat in to že stotič. Ali jim je kaj znanega, da bi kdaj Slovenci izvajali teroristične akcije proti italijanskim šovinistom, njih organizacijam in ustanovam? Ne! Vedno so bile slovenske in italijanske antifašistične trgovine in gostilne, ki so bile napadene, in nikdar niso našli krivcev.

Iz Uredništva

NA ZNANJE ODBOROM NAŠIH SLOV. DRUŠTEV.

Uredniški odbor Slovenskega Glasa v sporazumu s Slovenskim Svetom, je na eni svojih zadnjih sej sklenil, da se bo v bodoče objavljalo oglase v velikem formatu in s celotnim sporedom le enkrat za vsako posamezno društveno prireditel. Kratko poročilo, a ne v formatu oglasa se bo pa lahko večkrat objavilo.

Naj blagovolijo odbori vzeti to na znanje in naj v bodoče sami odločijo v kateri številki lista objavimo propagando v velikem formatu.

UREDNIŠKI ODBOR

Stanko Peric

star 16 let, doma iz Poljan pri Doberdolu.

Padel v partizanskih vrstah v Pliskovici na Krasu zadet od sovražne krogle. Daroval je tudi on, kakor tisoči drugih, svoje mlado življenje za svobodo slovenskega naroda.

Naj mu bo lahka domača zemlja.

Strica Andrej in Josip Ferletič iz Rosarija.

Buenos Aires, Januarja 1947.

S potrjim sreem naznanjamo izgubo našega sinčka

Joškota Pregelj

V starosti komaj 6 let, ga je kruta smrt po 24-tih urah bolezni odnegala od svojih starišev dne 5. januarja t. l.

Najlepša hvala vsem, ki ste nas tolažili v teh bridkih urah in bili od strani za časa kratke bolezni našega sinčka.

Zahvalimo se vsem za poklonjene vence in palme. Najlepša hvala tov. A. Sirk, predsedniku odseka Svobodne Jugoslavije, ki je preskrbel za krasen venec v imenu članov z napisom: Yugoslavia Libre, Filial La Plata.

Hvala tudi slov. usmiljenim sestram in Melchorju Romero za evetje, molitve in tolažbo. Tov. Josipu San za tolažilne besede ob odprtem grobu. Hvala tudi vsem prijateljem Slovenceem, Hrvatom in Argentincem.

Žalujoci stariši Rudolf Pregelj in Marija Keber por. Pregelj. Brat Rudolf in sestra Ana — Strici in tete Keber. La Plata (LaGranja), Januarja 1947.

Pismo od doma

Franz Kurinčič je dobil od svojega brata Ivana pismo kjer piše med drugim:

"Navedem ti nekaj cen da boš vedel koliko je vredno laško listje.

Moški čevlji od 8 do 10.000 lir; tele stari 8 tednov, 20 do 25.000 lir; dobra krava 95 do 110.000 lir; konj 200 do 250.000 lir; 1 kg mesa 350 do 450 lir; 1 kg sladkorja 900 lir; 1 kg sira 400 lir; 1 kg masla 1.000 lir; 1 meter sukna za obleko od 1.500 naprej.

Naš politični položaj je vedno slabši. Pritisk od strani angloamerikancev je vedno močnejši, ker nas hočejo s silo ukončiti. Toda mi jim na vsakem koraku v obraz kričimo, da nas niso ne fašisti ne Nemci ukončili, še manj nas bodo angloamerikanci. To jim dokazujemo na vseh javnih shodih. Posebno sem jih ožigosal na Vrsnem ko sem na 102 letnico rojstva S. Gregorčiča govo-

ril pred več tisočev broječo množico našega ljudstva.

Da boš pa boljše videl, da ni nobene razlike med fašisti in angloamerikanci, Ti pošljem par člankov iz našega časopisa "Primorski dnevnik". To so "Pogorilčje slovenske knjige ob Soči", "Zaseže ljudski dom v Gorici", "Atentat na Pavlinovo gostilno v Gorici", "Dogodek v Kamnem pri Kobaridu" in še nekaj drugih.

★

Ker je Uredništvo mnenja, da je dobro, da naši čitatelji zvedo podrobno o vseh dogodkih, ki se odigravajo v naši Primorski pod Zavezniško Okupacijsko Upravo, objavljamo v današnji številki Slov. glasa in na primeren mestu zgoraj omenjene članke in smo hvaležni tov. Kurinčiču za njegovo sodelovanje.

FABRICA DE MUEBLES ARTISTICOS

LA MAYOR EN SUD AMERICA EN SU GENERO

PROVENZAL — COLONIAL — RUSTICO

F A D E M A R

★

Soc. Resp. Ltda. - Capital \$ 100.000.—

VALENTIN VIRASORO 1865 — U. T. 54-6656 — BUENOS AIRES

CARPINTERIA MECANICA
DE
ANTONIO
GREGORIC
MURGUIONDO 1365
U. T. 68-0015
ESPECIALIDAD

Krojačnica "Gorica" Franc Leban

WARNES 2191 Buenos Aires
Naproti postaje La Paternal

KROJAČNICA "LA TRIESTINA"
Izdeluje po najmodernejšem kroju

DANIJEL KOSIČ

Calderón 3098 - Devoto - Buenos Aires

Kadar pošiljate zavoje v domovino

in bi želeli poslati obuvale za moške, ženske in otroke, obrnite se do naše domače tvrdke čevljev, ki ima nalašč v ta namen urezane čevlje in jih je treba doma v Evropi samo sešiti po meri. *Obrnite se pismeno ali telefonično do:*

Bratov KEBER

CENTENERA 1140

U. T. 60-0176

BUENOS AIRES

NAROČNIKOM, OGLAŠEVALCEM IN ČITATELJEM "SLOVENSKE- GA GLASA"

Pri pregledovanju računov pri naši upravi, se je ugotovilo, da so nekateri naročniki in oglaševalci še precej zaostali z naročnino. Uprava do sedaj tistim lista še ni ustavila upajoč, da se isti zavedajo svoje dolžnosti ter čimprej poravnajo zaostalo naročnino, ker v nasprotnem slučaju bomo primorani jim list ustaviti.

Vsem je gotovo znano, da cena tiska lista se je visoko dvignila in čeravno se Uredništvo in Uprava žrtvujejo brezplačno pri listu, je finančno stanje istega komaj zadostno, oziroma večkrat celo pomanjkljivo.

Uredništvo in uprava nujno potrebujejo nekaj opreme, pisalni stroj in druge potrebščine. Da pa to zadevo rešimo, potrebujemo pomoči od naših rojakov in čitateljev Slov. Glasa. Kámpanja za list je v teku in v razprodaji so "boni" za tiskovni sklad. Prepričani smo, da sleherni naš rojak razume potrebo našega tiska ter se zato ne bo odrekel ko mu ponudijo "bone" za tiskovni sklad.

Pa ne samo to, dolžnost vsakega čitatelja Slov. Glasa je, da v tem letu pridobi vsaj enega novega naročnika. Ako ni še kdo naročen na list, pošljite nam naslov istega, ki mu bomo poslali takoj par števil na ogled. Kakor hitro mi dobimo tisoč novih naročnikov, bomo lahko izhajali tedensko.

Člani naših društev lahko poravnajo zaostalo naročnino pri podupravah v posameznih društvih. Naročniki v notranjosti, t. j. v mestih pa pri naših zastopnikih, ki so označeni v Slov. Glasu. Ostali po deželi pa lahko pošljejo naročnino potom pošte (giro ali bono postal) na ime upravnika Metoda Kralj. Tudi vsak denar namenjen listu naj se pošlje na ime našega upravnika.

Slov. Glas ima razen omenjenih tudi svoje naplačevalce za mesto in bližnjo okolico in sicer sta Josip Zlobec in njegov sin Boris. Prosimo cenjene naročnike in oglaševalce naj jim gredo na roko, da ne bosta gledala naplačevanja delala nepotrebnih poti. Še vedno nam prihajajo pritožbe od

nekaterih, da lista ne dobivajo redno. Mi se potrudimo, da bi vsi list redno prejeli in komur neredno prihaja ni to naša krivda. Prosimo vsakega, da nam nerednost sporoči, da napravimo pri pošti potrebne korake.

UPRAVA "SLOV. GLASA"

SPOROČILO DRUŠTVOM

Kot je bilo že svoječasno sporočeno vsem našim društvom, da se naj do konca lanskega leta zaključijo kampanje pomoči katere imajo v svojem načrtu, je sedaj potrebno da napravijo obračun in da vmejo v najkrajšem času ves material in ga izročijo Koordinatorji oziroma Slov. Svetu tako so ga dobili potom istega.

Je zelo važno, da vzamejo vsi odbori na znanje, da se material izdan lanskega leta ne sme letos več razprodajati.

S tem ni rečeno, da se pomoč ne bo več pobirala, pač pa se bo ista nabirala z novim materialom, ki ga bo izdala Koordinatorja in kateri je kontroliran od strani vladnega urada, ki ima nalogo da kontrolira vse pomembne akcije, ki se vršijo v državi.

Slov. Svet.

ROJAKI V ROSARIO IN PROV. SANTA FE

Če potrebujete uradne prevode vaših krstnih, poročnih in drugih listin, obrnite se na našega prevajalca (Traductor Público Judicial)

SAN LORENZO 937 Rosario

Kadar imate opravka v Bs. Airesu ne pozabite, da boste najbolje postreženi po zmernih cenah v HOTELU

"PACIFICO"

Anton Bojanovič
CHARCAS 769 — BUENOS AIRES

JOYERIA "IGUAZU" de

JUAN KOSLOVIČ

Alhajas - Relojes - Brillantes

CREDITOS A SOLA FIRMA

Cangallo 1705, piso I U. T. 38-2164

RUDOLF KLARIČ

INDUSTRIJA ELEKTRIČNIH IZDELKOV

JOSE BONIFACIO 663

BUENOS AIRES

SLOVENSKA JURIDIČNA PISARNA

ODSKODNINE — ODSLOVITVE — NEZGODE — DEDŠČINE
IN VSE SODNIJSKE TRAMITACIJE

Uradne ure: od 18 do 20

DIAGONAL NORTE 1119 - Piso 8° - Escritorio 823 Buenos Aires
Nasproti Obelisku U. T. 35-6243 y 35-2916

ŽENE DOMA IN V SVETU

Zakaj bomo storile tako in ne drugače?

Objavljamo ta zanimiv članek, ki je bil objavljen v "Slov. poročevalcu" mesec dni pred volitvami ker nam jasno prikazuje mišljenje naše žene v domovini in njeno vdeležbo pri narodno-osvobodilnem gibanju. (Op. Ur.)

★

Zvestoba našega človeka do Osvobodilne fronte je velika in trajna. Preko 62% naših ljudi je vpisanih v frontno organizacijo. Ob vsakih volitvah preko 90% Slovencev in Slovenk odda svoje glasove za kandidate na listi OF za napredovanje in dokončno uresničenje njenih načel.

Ta zvestoba in vdanost, ki jo slednji naš človek izkazuje Fronti, je popolnoma razumljiva. Skoro slednji naš pošten in zaveden človek je s krivjo povezan bi vsem tistim življenjem, ki ga je organizirala Fronta in ga dnevno vodila. Slednjemu od nas je pokazala pot iz suženjstva v svobodo, zasvetila mu je v mučno sužnost in trpljenje in ga napolnila z zapuanjem, s prepričanjem, da se bo rešil mučenja in smrti, s katero mu je zaslužnjavec pretil. Osvobodilna fronta nas je spriemljala v najtežjih letih, v letih vojne, učila nas je, kazala nam pot in nam usmerjala korak.

Osvobodilna fronta za nas ni in nikoli ne more postati zgolj ime neke družbene politične organizacije. Ker pomeni za nas velik in pomemben del v našem življenju, za mnoge od nas najpogumnejše poglavje v njegovem življenju, zato je za nas nekaj živega.

Brez dvoma je navezanost naših žen in mater na Osvobodilno fronto še posebej velika in globoka. Saj Osvobodilna fronta zanje ne predstavlja le rešitev njih samih, Fronta pomeni zanje svobodo, rešitev življenja njihovih otrok in lepše in srečnejše življenje njihovega rodu v bodočnosti. Skoro slednji naši materi je Osvobodilna fronta vzgojila otroka, ga preobrazila v samozavestnega, novega človeka, in ga ji vzgaja še danes. Kako bi si bilo mogoče misliti, da bi bila katera koli mati hladna in brezobzirna do tistega, ki ji vzgaja in vodi otroka!

Zaradi te žive vsebine, zaradi te srčne povezanosti z vsem tistim, kar je in še danes pomeni Osvobodilna fronta v življenju vsakega izmed nas, kar pomeni ona za življenje naših otrok danes in v bodočnosti, zaradi vsega tega smo mi s Fronto kar najtesneje povezani. Prav gotovo zaradi vsega tega ravno žene in matere tako odločno glasujemo vselej za zmago Osvobodilne fronte. Saj nobena resnično čuteča žena pri nas ne more glasovati proti njej, ker ne more biti proti svoji lastni in svoje družine, svojih otrok sreči.

Proti Osvobodilni fronti ne more

glasovati nobena naša razumna žena. Saj je bila pri nas prav OF tista prva, ki je zapisala takoj ob ustanovitvi svoj program enakovreden človeški enakopraven državljanski položaj žene. Bila je prva, ki je dnevno in vsakem koraku tudi ta del svojega programa prav tako zvesto izpolnjevala in uresničevala kot vse ostale. Nič pretiranega ni v trditvi, da je bila prva Fronta ta prva, ki je političnem in družbenem življenju ženo dvignila v človeški položaj.

Vse doslej se je mogel šolati pri noben predvsem tisti, ki je imel denar. Danes pa so številne štipendije razdane revnim študentom, ki bi sicer morali prekiniti svoje študije. In vsak tak študent ima tudi mater. Šole so danes večji meri kot kdaj koli odprte ženam, dekletom. Šola danes v ženo goji samozavest in občutek enakopravnega človeka, daje in ji bo pred vsem v bodočnosti dajala vsa možnost, da se bo lahko v enaki meri usposobila za katerikoli poklic in tako v življenju stvarno dosegla enakopraven položaj in gospodarsko neodvisnost.

Noben delovni človek ne more glasovati proti Osvobodilni fronti. Saj delovnemu ljudstvu Fronta vrnila varno in stroje, banke in zemljo in vse ostali kapital. Šele po zmagi Osvobodilne fronte je cenjen človek samo po svojem delu. Delovni človek je v okviru Fronte vrnil delu čast in dal delovnemu ljudstvu oblast.

Delavki je Fronta priznala za enako delo enako plačilo. Uresničeno je da zaposlena mati resnično uživa šest tednov pred in šest tednov po porodu plačan dopust. Nekoč ni nihče klicala na odgovornost delodajalca, ki vrgel mater v visoki nosečnosti službe. Nič ni delovni ženi koristil zakon, da sme vsako četrto ali peto uro za četrt ali pol ure od dela, da podoji otroka, ko pa v tem času mogla priti niti do doma, kjer je otrok živel. Delodajalca pa ni nihče prišil da bi pri tovarni postavil dnevno

PIZZERIA Emil Laurenčić

Avda. Fco. Beiró 5315
U. T. 50-3525

TRGOVINA JESTVIN

Oton Turel

ANDRES LAMAS 1265
U. T. 59-1892

TRGOVINA JESTVIN

"PRI ČERNICU"
Viktor Černic

CORONEL RAMON LISTA 5650
U. T. 64-1509

CORTINAS ENROLLABLES de MADRID COMPOSTURAS EN GENERAL

Juan Pečenko
CALDERON 2851, Bs. As. U. T. 50-1000

RECREE EUROPA

Pripraven za nedeljske izlete v Tigre. - Prevoz s postaje Tigre F.C.C.A. do Recrea in nazaj:

\$ 1.— za otroke \$ 6.50

★
Lastnika:
BRATA ROVTAR
Tigre FCCA. U. T. 749-589

Río Carapachay

vetišče. Fronta pa je omogočila, da je danes tovarna ljudska last in tako bodo v najkrajšem času lahko uresničena tudi dnevna zavetišča.

Tudi kmečki ženi je dala Osvobodilna fronta to, kar je vedno hotela. Naše matere so s svojimi otroki iz roda v rod garale na zemlji, katere lastnik je bil bogataš. Fronta pa je prva dala zemljo tistemu, ki jo resnično obdeluje. Preko 27.000 naših družin je prejelo zemljo v svojo last. Kako bi mogla kmečka mati, ki ji je Fronta omogočila odpis dolgov, glasovati proti Osvobodilni fronti? Nekoč so te matere velikokrat skupaj s svojimi otroki garale zgolj zato, da so iztisnile iz zemlje toliko, da je bilo za obresti in davke. Danes pa so tudi davki tako odmerjeni, da ščitijo malega človeka, malega kmeta. Naša ljudska oblast je bila prva, ki je znižala davke takoj, ko je opazila, da je bilo njihovo breme preveliko. In če se je zdelo, da je delež kmečke žene za vselej samo garanje od zore do pozne noči, se je danes predvsem tamkaj, kjer so se kmetje zedinili za skupno, združeno obdelovanje zemlje, izkazalo, da se tudi te stvari dajo predgugati. Tudi 250 traktorjev, ki danes pomagajo orati naše njive, je prehranilo marsikatero potno srago našemu kmetu. In mlatilnice, ki so nam omlatile 800 vagonov žita, mar niso tudi te predvsem zato tukaj, da kmečkim družinam pomagajo pri delu?

Nočemo trditi, da je že danes tako, kot bo takrat, ko si dokončno opomremo od vojne in uredimo svoje gospodarstvo. Saj predvsem žene vemo, da ni mogoče preko noči urediti doma, da bi bil v resnici topel in prijeten, če pa nam ga je nekdo cropal in razdejal, če nekdo leta in leta ni delal v njegov prid. Me samo najbolje ve-

mo, da ni mogoče naenkrat narediti vsega tistega, kar se je preje leta in leta podiralo.

Me tudi razumemo, da niti zaščititi naših otrok in mater ni mogoče v tako kratkem času izvesti tako, kot bi bilo to potrebno in pravilno. Toda občutimo in vemo, da je slednji ukrep naše oblasti zato, da da vsakemu delovnemu človeku, vsaki naši ženi, materi in njenemu otroku vse, kar mu je danes mogoče dati. — Samo majhen primer. V ljubljanski porodnišnici je pred vojno umrlo do 28 porodnic na vsakih 100 žen. V letošnjem letu, ki še ni niti zaključeno, je na 2570 porodnic umrla ena sama, ker je prišla v bolnico, ko je že umirala in ji ni bilo več mogoče pomagati. Prav tako pada število umrlih novorojenčkov. Medtem ko jih je še leta 1920 umrlo devet od sto, sta umrla leta 1945 samo dva. Tudi število mrtvorojenih ni bilo še nikoli tako nizko. Saj se je v ljubljanski porodnišnici rodil leta 1945 en sam mrtev otrok. Število žen pa, ki so imele možnost roditi v dobro urejeni porodnišnici in pod skrbnim zdravniškim nadzorom, je od leta 1915 naraslo od 500 na 2500.

Vsi ti primeri so samo drobci. Slednji naš človek danes razume, da so sadovi njegovega dela namenjeni samo njemu. Slednja naša žena in mati občuti, da se je zanjo začelo novo življenje, ki je boljše od včerajšnjega in bo iz dneva v dan lepše.

In to je tisto, kar nas bo tudi 27. oktobra napotilo, da bomo oddali svoje glasove za kandidate Osvobodilne fronte, za ljudi, ki bodo delali za koristi ljudstva.

Za načrte, betonske preračune in Firmo obrnite se do tehničnega KONSTRUKTORJA
Franca Klanjšek
HABANA 4321 vogal SANABRIA

Krojačnica
LEOPOLD UŠAJ

Avda. FRANCISCO
BEIRO 5380-82
U. T. 50-4542
VILLA DEVOTO

Dr. A. Kirschbaum
Dra. Maria Kirschbaum

DENTISTAS
LOPE DE VEGA 3382 U. T. 50-7387

Corporación Médica
"SUIPACHA"

ZDRAV. POMOČ ZA VSE BOLEZNI
Directores:

Dr. A. Izaguirre, Dr. H. J. Durán
y Dr. L. V. De La Puente
Sprejem: od 9 — 12; pop. od 15 — 20.
Ob nedeljah-praznikih: od 9 — 12.
Govori se Slovenski

Zobozdravnika
Dra. Samoilović
Dr. Feliks Falicov

Sprejemata od 10—12 in od 15—20 ure
DONATO ALVAREZ 2181

Pri nas dela ljudstvo zase

V SENOŽEČAH JE BILO ODPRTO VE LIKO ZDRAVILIŠČE ZA PLJUČNE BOLEZNI, ZGRAJENO V TEKMOVANJU ZA PRIKLJUČITEV K JUGOSLAVIJI

V vzhodnem primorskem okraju si je ljudstvo postavilo za svoje delovne akcije geslo "Tekmujemo za priključitev k Jugoslaviji!". Pod tem geslom se v vseh krajih razvijajo in načrtno organizirajo neumorna delavnost v obnovi, na gospodarskem, socialnem in kulturnem področju. Ljudska oblast, množične organizacije in prebivalstvo posameznih krajev tekmujejo med seboj, da poleg manifestacij zlasti z delom še bolj poudarijo svojo neomajno zahtevo po čimprejšnji priključitvi k Jugoslaviji.

Zadnji teden v septembru je PNOO v Ajdovščini organiziral za celotno okrožje zdravstveni teden. V tej akciji, ki je bila posvečena zdravstvenemu in higieničnemu dvigu vsega okrožja, so povsod sodelovale ljudska oblast in množične organizacije. Zdravstveni referenti in zdravniki so po vseh in trgih predavali o zdravstvu in higieni ter vršili brezplačne zdravniške preglede. V večini krajev so bile tudi higienske razstave, ki jih je prebivalstvo množično obiskalo. V več krajih pa so si vaščani v sodelovanju in ob podpori svoje ljudske oblasti zgradili zdravstvene ambulante, kopalnice in podobne higienične naprave, kjer si bo ljudstvo utrjevalo zdravje in krepilo telesne sile.

Ob zaključku zdravstvenega tedna je zdravstveni odsek PNOO odprl 29. septembra v Senožečah veliko in moderno urejeno zdravilišče za pljučne bolezni. Nekdanjo stavbo sodišča, kjer so pod fašističnim režimom trpeli v ječah zavedni Slovenci, je zdaj ljudstvo ob pomoči svoje oblasti obnovilo in izpremenilo v zdravilišče. V njem bodo poslej naši prostori in najboljše nego vsi oni, ki so morali pod fašistično okupacijo trpeti in propadati brez pomoči. Zdravilišče z moškim in ženskim oddelkom ima v 30 sobah prostora za približno 100 oseb. Že sedaj pa je narejen načrt za nadaljnje razširjenje z dozidavo dveh večjih traktov.

Otvoritvene svečanosti so se poleg domačinov in številnega prebivalstva iz raznih krajev postojnskega okraja udeležili tudi mnogi predstavniki ljudske oblasti, med njimi član CK KP Julijske krajine in član glavnega odbora SIAU tov. Ivan Regent, predsednik postojnskega okrajnega odbora tov. Rado Čehovin, zastopnik zdravstvenega odseka PNOO tov. dr. Marušič in drugi. Po uvodnem nagovoru tov. dr. Marušiča je imel daljši govor tov. Regent, ki ga je ljudstvo med govorom čisto prekinjalo z vzklikanjem Jugoslaviji, maršalu Titu ter ljudski demokraciji. Med drugim je tov. Regent dejal:

"Kjer so bili nekoč zapori, je zdaj ljudstvo v tekmovalju za priključitev k Jugoslaviji zgradilo zdravilišče. V tem tekmovalju ustvarja ljudska oblast take pogoje, da bo ljudstvo srečno. Reakcija skuša naše uspehe in pridobitve omalovaževati, češ da je pri nas ljudstvo tisto, ki dela. Toda vprašajmo se: kdo pa dela drugod? Ali delajo milijarderji, ali delajo milijonarji? Povsod dela edino ljudstvo. Toda pri njih mora delati ljudstvo zanje, pri nas pa dela ljudstvo zase! In mi se tega prav nič ne sramujemo.

Vsi še nimamo te sreče, da bi bili združeni z našo materjo Jugoslavijo. Reakcija, to so tisti, ki nimajo radi ljudstva, tisti, ki mislijo na novo vojno, da bi morali še bolj polniti svoje blagajne, ti hočejo ustvariti nekakšno

"svobodno tržaško ozemlje", da bi tam mogli delati, kar bi hoteli. Mi pa nočemo kolonije in ne pustimo, da bi en sam član našega naroda še moral trpeti pod tujim jarmom. Ko mislimo na to, kako hočejo odrezati del našega telesa, mislimo na vse one brate in sestre, ki se še danes težko borijo za svobodo. Pomagajmo jim v tem gigantskem boju. Zaradi vojne nevarnosti pa ni nobenega dvoma, da bo ta nevarnost tem manjša, čim bolj se bomo borili proti njej. Z utrjevanjem ljudske oblasti in demokracije se borimo za Jugoslavijo, kar pomeni, da se borimo hkrati tudi za demokracijo vsega sveta. Nastop naše delegacije v Parizu utrjuje bratstvo med narodi, utrjuje slovansko-italijansko antifašistično ligo in krepi pozicije demokracije narodov vsega sveta. Naš pozdrav velja tudi naši delegaciji, ki jo bomo povsod podpirali v borbi za nas, za Jugoslavijo in demokracijo vsega sveta.

Zdravilišče, ki ga danes odpiramo, je sad ljudskega dela in globoke srčne ljubezni. Tista ljubezen, ki je dajala pogum vsem onim, ki so to zdravilišče dvigali in gradili, naj vodi tudi vse one, ki bodo zdravilišče upravljali in oskrbovali bolnike."

Množica je sprejela govor tov. Regenta z navdušenim pritrdenjem, združeni pevski zbori pa so zapeli Volaričev "Slovan na dan!". Ko je tov. Regent nato prerezal trobojnico in s tem simbolično odprl zdravilišče, si je prebivalstvo ogledalo najprej zdravilišče, potem pa prisostvovalo poučnemu zdravstvenemu predavanju. Popoldne je dramatska skupina mladine iz št. Petra na Krasu igrala na zdraviliškem vrtu štiridejanko "Novi dom". Posamezne skupine vaščanov so si več dan ogledovale zdravilišče, poncne in zadovoljne ob tako lepem sadu delovnega tekmovalja za priključitev k Jugoslaviji.

FARMACIA "SOLER"
Servicio nocturno de urgencia
Avda. Feo. Beiró 4984 U. T. 50-2079

Reinaldo Wasserman
MEDICO
Nazca 2381 U. T. 50-2815

Dr. Hinko Halpern
Specialist notranjih bolezni
Ordinira vsak dan od 16 do 20 ure
San Martín 955 - 1 nad. - dep. C
U. T. 32-0285 in 0829

Ferdinand Cotič
Trgovina z železino
Lope de Vega 2989
U. T. 50-1383

TRGOVINA JESTVIN
"JUGOSLOVANSKA ZVEZDA"
Močnik Ivan
SARACHAGA 4800
U. T. 67-6988

F. HRADILAK
*
FIAMBREERIA — Puesto N° 8
Mercado "LAS MAGDALENAS"
Feo. Beiro 5276 - U. T. 50 - 6990

Franco Štekar

Stavbinski podjetnik

Ramón L. Falcón 6371

U. T. 64-3084

INDUSTRIJA PAPIRJA
WIDER

Andrés Fereyra 3965 U. T. 61-2260
Buenos Aires

RESTAVRACIJA in BAR

Peter Benčić

Lastnik.

INDEPENDENCIA 4202 — BS. AIRES

Stavbinska Kovača

G. ŠTAVAR & K. KALUŽA

Laprida 2443 Florida, FCCA

HERRERIA DE OBRA
HUMAR y MAKUC

Av. Central 3720
Calle No. 2 3729 U. T. 741-4520

RAZPRAVA PROTI SKUPINI NARODNIH IZDAJALCEV IN VOJNIH ZLOČINCEV

PRED VOJAŠKIM SODIŠČEM IV. ARMADE SE JE VRŠILA RAZPRAVA PROTI
SKUPINI NARODNIH IZDAJALCEV IN VOJNIH ZLOČINCEV
Z OBTOŽENIM RUPNIKOM NA ČELU

(Nadaljevanje)

Rösener Ervin je z brezobzirno kršitvijo mednarodnih predpisov samostojno izvajal najstrašnejši teror in vojne zločine nad našim ljudstvom

Obtoženi Rösener je od januarja 1942. kot predstavnik nacistične stranke v svojstvu višjega SS in policijskega vodje v tako imenovanem "obrambenem področju XIII.", v katerega je bil vključen po Nemcih zasedeni del Slovenije, po italijanski kapitulaciji pa tudi tkzv. Ljubljanska pokrajina, načeloval SS formacijam, policiji in obveščevalni službi. Kot poveljujoči general zahteva armadne skupine C in E je bil višji komandant vojnih ujetnikov, poveljujoči general "korpuse skupine Rösener" in Rupnikov svetovalec pri "Pokrajinski upravi". Poleg podrejenim SS formacijam in policiji je na svojem področju poveljeval tudi enotam redne vojske, strankinim vojaškim formacijam Wehrmanschafta, Volkssturma, "slovenskemu" in "gorenjskemu domobranstvu".

Preko svojega aparata je že od prvega dneva preseljeval zavedne Slovence z njihovih domov. Okoli 30.000 jih je pregnal v Srbijo in na Hrvaško, vse njihovo premoženje pa zaplenil. Ob Sotli in Savi je v strujenem pasu razlatal in izselil okoli 60.000 slovenskih kmetov, ki jih je gole in bose odgnal na suženjsko delo v notranjost Nemčije.

Da bi germaniziral okupirano Slovenijo in iztrebil slovenski narod, je odredil množično streljanje talcev, podpisoval razglase o usmrtyvah in jih zaradi strahovanja ljudstva javno objavljaj z lepaki. Po vsej Sloveniji so padali talei, zlasti pa v Begunjah, Celju, Mariboru, Dragi, Frankolovem in drugod.

Drugo obtoženčevo sredstvo za iztrebljenje Slovencev so bile množične aretacije, odgoni v koncentracijska taborišča in na prisilno delo v Nemčijo. Med okupacijo je bilo samo v Begunjah zaprtih 12.092 oseb, kar znaša preko 15 odstotkov vsega prebivalstva Gorenjske. Nadalje je nacistični teroristični aparat samo na Gorenjskem izravnal z zemljo 29 strujenih naselij, dal pa je porušiti številne vasi tudi na Dolenjskem in Štajerskem.

V svojih poveljih in naredbah je pozival k brezobzirni borbi proti slovenskemu narodu do njegovega popolnega iztrebljenja in uničenja, k požiganju, ropanju, ubijanju itd. Zato je osebno odgovoren za vse zločine, ki so jih izvršile njemu podrejene enote in posadinci.

Proti mednarodnemu vojnemu pravu je odredil nabore jugoslovanskih državljanov za nemške in kvizlinške formacije, odredil ubijanje ujetih borcev NOV in POJ. Zavedal je tudi ubijanje zavezniških pilotov. Pri izvajanju tega povelja so bili n. pr. postreljeni letalci zavezniškega trimotornega bombnika, ki se je 9. aprila 1945 zrušil na zemljo pri Gradencu in mnogi denoj.

V oktobru 1943 je po Rainerjevem nasvetu, na pobudo in prizadevanje obtoženega Rupnika in drugih domačih izdajalcev odredil ustanovitev "Slovenskega domobranstva" in v to kvizlinško vojaško formacijo

mobiliziral jugoslovanske državljane. Formirane edinice je vključil v sestav svojega korpusa. Pri formiranju "Slovenskega domobranstva" je obtoženca podpirala domača protiljudska klika z zastopniki dr. Šmajdom, duhovnikom Križmanom in podpolkovnikom Peterlinom, ki mu je nudila za sodelovanje razbite ostanke MVAC in ostanke Mihajlovičevih četnikov. V domobranstvo je poslal svoje zvezne oficirje kapetana Schumacherja, podpolkovnika Balkeja in Damma, za instruktorje pa 10 SS oficirjev in 20 SS podoficirjev. Po Himmlerjevem in Rainerjevem navodilu je snoval reorganizacijo "Slovenskega domobranstva" v SS divizijo.

Z denarjem, orožjem in oskrbo je podpiral Mihajlovičeve četnike, podpolkovnika Prezlja, črnoročka Janeza Marna, Jožeta Sajeta in njegov četniški odred ter izdajalec Zmagoslava z njegovimi četniki, ki so na slovenskem ozemlju izvajali največji teror.

Po italijanski kapitulaciji je obtoženi Rösener sprejel v sestav Gestapa Hacinovo "politično policijo" in jo podredil gestapovcema Duschi in Persterju. V jeseni in zimi 1945-46 je preko svojega terorističnega aparata pogljal slovensko prebivalstvo na prisilno delo pri utrjevanju južne fronte vzdolž vse Slovenije v okviru tako zvane "Pöhl"-akcije gi jo je podprl tudi seobtoženi Rupnik z organiziranjem "Slovenskih pionirjev".

Rožman s svojim škofijskim dvorom je bil center zbiranja in izdajalskega delovanja združenih slovenskih izdajalcev

Obtoženi Rožman se je v skladu s sklepi, ki so jih neposredno pred napadom na Jugoslavijo na svojem sestanku sprejeli reakcionarni elementi iz vrhov bivše SLS, takoj po okupaciji postavil v odkrito službo italijanskega kasneje pa nemškega okupatorja. On sam kakor tudi njegov škofijski dvor je postal center zbiranja in izdajalskega delovanja združenih kvizlinških elementov v Sloveniji med vso sovražnikovo okupacijo.

Obtoženi Rožman je izkoriščal položaj ljubljanskega škofa in v okupatorjevo službo poslal zlasti protiljudski del slovenske duhovščine. Dajal mu je direktive in preko njega izvajal protinardne načrte in akcije v okupatorjevo korist. Na drugi strani pa je poštene duhovnike, ki so ostali zvesti svojemu ljudstvu in skupno z njim šli v boj proti okupatorju, preganjal, obsajal in jim grozil z izključitvijo iz cerkve. Na ta način je obtoženi Rožman aktivno in samoiniciativno — pri čemer so ga seveda podpirali reakcionarni krogi v inozemstvu — vodil izdajalsko delavnost in služil okupatorju v izvajanju njegovega načrta, da iztrebi in raznarodi slovenski narod ter zaduši osvobodilno borbo.

V ta namen je 22. aprila 1941 v Ljubljani obiskal fašističnega "visokega komisarja" Graziolija in mu izročil "svoje pozdrave in pozdrave vse duhovščine z ozemlja, zasedenega po italijanskih četah", zagotavljal popolno sodelovanje duhovščine s fašistično Italijo. Mussoliniju pa je 3. maja 1941 poslal posebno spomenico, v kateri izražal posebno veselje zaradi zasedbe

slovenskega ozemlja po italijanski vojski in njegovi vključitvi v italijansko kraljestvo. V spomenici izraža duceju brezpogojno vdanost in mu obljublja neomajno sodelovanje.

S svojimi izjavami lojalnosti, s poseti pri fašističnih oblastnikih in s hlapčevskimi izvajanji vseh fašističnih odlokov je obtoženi Rožman že v prvi dobi okupacije hotel razbijati enotnost slovenskega ljudstva in podžigati razne domače izdajalec ter zagovornike sodelovanja s fašističnimi oblastniki k množičnim izdajam ter zločinom proti svopemu narodu.

Na pobudo fašističnih generalov Roatte in Robottija je v škofijskem dvorcu skliceval razne predstavnike bivših strank, da pod krinko "borbe proti komunizmu" obsodijo napore slovenskega naroda za svobodo, neodvisnost in obstoj. 16. februarja 1942 je na enem izmed takih sestankov v škofijskem dvorcu izdelal predloge za svoje sodelovanje z italijanskimi okupatorskimi oblastmi. Predlagal je dovoljenje za samostojno pobijanje tako zvane "komunistične nevarnosti", ker je smatral okupacijske oblasti za "neveščee in nezmožne", in dovoljenje za organiziranje mladine, da jo reši pred nevarnostjo tako zvanega "ekstremizma", ker so se vladne organizacije pokazale kot popolnoma neprimerne, ko ne poznajo slovenske psihologije. (Akt divizije Isonzo I-5 II z dne 17. febr. 1942).

Na Rožmanov predlog so okupatorji izvedli marčne racije in množične internacije

Obtoženi Rožman je meseca februarja 1942 na konferenci v škofiji stavil predloge, ki bi italijanskemu okupatorju omogočili hitro in brez posebnih

naporov vzpostaviti red in mir v takozvani Ljubljanski pokrajini ter zadušiti osvobodilno gibanje. Ti predlogi so bili formulirani kot napake, ki naj jih naredil okupator s tem, da je dovolil gibanje v Ljubljani množici bivših oficirjev jugoslovanske vojske, ki nimajo prav nobenega razloga b. v. tu in ki bi lahko služili za vodilne oficirje "upornikom", da je dovolil vstop v Ljubljansko pokrajino množici beguncev s slovenskega ozemlja, okupiranega po Nemcih in jim dovolil b. v. ti na tem ozemlju; da ni uvedel kotrolne izkaznice tako zvane "carta di residenza"; da je pustil radijske aparate privatnikom, češ da se po radijsirijo najrazličnejše vesti, ki krepe porniški duh, širijo narodno osvobodilno gibanje, razna navodila in pogandne vesti; da je italijanska propaganda neučinkovita in da letala "Anf. boljševiska Ljubljana" dosega jo prav nasproten učinek in da okupator obdržal slovensko osebje vsej državni upravi zlasti pri policiji, pošti, telefonu in na železnicah, ki je treba odstraniti.

Po nalogu obtoženega Rožmana poseben duhovniški kurir 11. marca 1942 odnesel te predloge v Rim karolinu Maglione Vincenzu brez znanja "visokega komisarja za ljubljansko pokrajino". Posledica tega pisma bile marčne blokade leta 1942 v Ljubljani, internacije bivših jugoslovanskih oficirjev v Gonarsu, uvedbe posebnih osebnih izkaznic, odvzemi radijskih aparatov, odpuščanje in interniranje zavednih uslužbencev na železnici, pošti ter drugih javnih ustanovah.

HOTEL — BAR
"EL INTERNACIONAL"
Udobnost za letovišcarje in družine. — Izborna hrana. —
AUGUST JERKIČ
lastnik
COSQUIN - Prov. Córdoba
Bs. Aires 954 - U. T. 73

RESTAURACIJA
"PRIŠKODNIKU"
Kroglišče in Kegljšče
Jožef Škodnik
Añasco 2652 U. T. 59-8995

KROJAČNICA
Stanislav Maurič
VELIKA IZBIRA MODERNIH OBLEK
TRELLES 2642
U. T. 59-1232

Restavracija
A. BENULIČ & KUSERIČ
Izborna hrana Zmerne cene
CHORROARIN 596

TRGOVINA ČEVLJEV BELTRAM
Vas po domače postreže.
Če hočete biti elegantno in dobro obuti, posetite to trgovino, imeli boste na razpolago veliko izbero vsakovrstnih čevljev, copat za delo, šport in izlete.
Pridite, pa se boste prepričali!
Se priporoča
Albert Beltram
DONATO ALVAREZ 2288
Buenos Aires

GOSTILNA
"PAN DE AZUCAR"
Zbirališče letovišcarjev
Lastnik:
JOŽEF BAJZER
COSQUIN - F.C.C.N.A.
calle Córdoba 142

MATERIALES para CONSTRUCCION
MIGUEL M. BRUNO
Juan A. García 3675 U. T. 67-9380
Buenos Aires

KROJAČNICA
Frane Meline
Paz Soldan 4844 U. T. 59-1356

PRVO SLOVANSKO POGREBNO
PODJETJE
Peter Sanehek
Av. San Martín 5468-. U. T. 50-8539

TRGOVINA JESTVIN
Srečko Turel
TRELLES 1402 U. T. 59-4104

Jekše Ektor
MIZARSKA DELAVNICA
Dr. Luis Belaustegui 4466
U. T. 67-3621

ROŽMAN JE BIL POVEZAN Z GESTAPOM

Obtoženi Rožman je bil v stalnih stikih s Hacinovim policijskim aparatom in z nemškim Gestapom. Od "Informativnega urada" je dobival izvod strogo zaupnega ovaduškega biltena "Vesti", na podlagi katerega sta Gestapo in policija vršila aretacije in preganjanje prebivalstva. Od spomladi 1944. leta je vzdrževal ozke stike z gestapovskim menihom Harziom na Bledu, ki je bil neposredno podrejen gestapovski policiji v Berlinu. S tem gestapovskim duhovnikom je imel več sestankov.

V dneh 20. aprila 1944 in 30. januarja 1945 je obtoženi Rožman s soobtoženim Rösenerjem in Rupnikom ter drugimi nacističnimi krvniki sodeloval pri zaprisegi domobrancev, da — kakor je zatrjeval — "Slovenecem pokaže, da popolnoma soglaša z nacistično politiko". Na ta način je kot inspirator in pobudnik odgovoren za udeležbo "Slovenskega domobranstva" v borbi na strani okupatorja proti lastnemu narodu. Odgovoren je za neštete vojne zločine, ki jih je domobranstvo samo ali pa skupaj z okupatorjem izvršilo nad našim ljudstvom. Odgovoren je za smrt padlih borcev NOV in POJ, prav tako pa tudi za smrt onih zapeljanih in nasilno mobiliziranih domobrancev, ki so padli na okupatorjevi strani.

Pod vodstvom obtoženega Rožmana so se v škofijskem dvorcu sestajali

člani tako imenovanega "Narodnega odbora za Slovenijo", ki so organizirali združitev vseh do tedaj sodelujočih kvizlinških enot: "Slovenskih domobrancev", Mihajlovičevih četnikov, Slovenske legije, Sokolske legije in Narodne varnostne straže na Primorskem.

Obtoženi Rožman je 28. aprila 1946 pozval soobtoženega Rupnika na sestanku tako imenovanega "Narodnega odbora", ki je bil v škofiji sprejemnici. Na njem je obtoženi Rožman dajal svoje direktive in navodila. Dne 3. maja 1945 pa je "Narodni odbor", ki so ga sestavljali dr. Basaj Jože, Remec Bogomil, dr. Šmajd Albin, dr. Bajlec, Kranjc Marko, or. Zajc Marjan, Žitnik Rudolf, inž. Bevc Joško, Jelene Celestin ob navzočnosti obtoženega Rožmana postavil izdajalsko predstavništvo. Kremžar je kot predsednik poslal brzojavke soobtoženemu Kreku ter predstavnikom zapadnih zaveznikov, ki jih je pozival na okupacijo slovenskega ozemlja ter na intervencijo v borbi proti zmagoviti JA.

Kot dosledni in zakleti sovražnik svojega naroda, do kraja zvest okupatorju, je obtoženi Rožman, pred osvoboditvijo preko tistega dela duhovščine, ki se je v krvi in sodelovanju povezala z okupatorjem, širil zmešnjavo in lažno propagando med ljudstvo, da JA kolje civilno prebivalstvo. S tem je zapeljal nekatere ljudi, da so zapustili svoje domove in se z okupatorjem umaknili v inozemstvo, kjer so izpostavljeni trpljenju in propadu.

Krek je bil najzagrizenejši sovražnik osvobodilnega gibanja, inspirator in izvajalec izdajstvo ter najmočnejša opora vseh narodnih izdajalcev, bil je predstavnik izdajalca Mihajloviča.

Obtoženi Krek je v nadaljevanju svoje protiljudsek dejavnosti, ki jo je vršil v bivši Jugoslaviji kot član profašističnih vlad Stojadinoviča in Cvetkovič-Mačka, kot pobornik priključitve Jugoslavije k trojnemu paktu in v skladu s sklepi na že omenjenem sestanku protiljudskih vrhov bivše SHS v Ljubljani — takoj po napadu Hitlerjeve Nemčije in fašistične Italije na Jugoslavijo aprila 1941 odšel v inozemstvo. Tam je ostal član emigrantskih vlad do jeseni 1943, ko ga je Puričeva vlada postavila za šefa jugoslovanske delegacije v "Zavezniški posvetovalni komisiji za Sredozemlje", kar je ostal do septembra 1944. leta. Kot minister emigrantskih vlad je bil povezan z reakcionarnimi krogi v inozemstvu in bil najzagrizenejši sovražnik narodno-osvobodilnega gibanja, inspirator in izvajalec izdajniške linije, kakor so jo izvajale emigrantske vlade proti jugoslovanskim narodom v njihovi nadčloveški borbi proti okupatorjem in domačim hlapcem.

Osebo ali preko Kuharja je po radiu iz inozemstva imel vrsto govorov, v katerih je izdajalca Dražo Mihajloviča prikazoval kot nosilca upora v domovini proti okupatorjem. V domovino je sporočal, da še ni čas za borbo proti okupatorjem, s čimer je slabil odpor in razbijal enotnost naroda v njegovi osvobodilni borbi. Po svojih "poročilih" je v inozemstvu klevetal NOV in narodnoosvobodilno gibanje, ki sta bila v domovini edina nosilca odpora proti okupatorjem. Da bi varal svetovno javnost o dogajanju v Jugoslaviji, je v Ameriko poslal Gabrovška, ki je tam širil lažno propagando proti narodno-osvobodilni vstaji narodov Jugoslavije. Kot šef jugoslovanske delegacije v "Zavezniški posvetovalni Komisiji za Sredozemlje" je v Alžiru, pozneje pa v Rimu organiziral center obveščevalne službe. Tako je sam sestavljal in sprejemal poročila, ki so prihajala iz kvizlinških in četniških virov iz domovine, ter jih pošiljal v uporabo emigrantski vladi.

Obtoženi Krek je torej ne samo kot minister begunskih vlad in šef obveščevalnega centra v Alžiru in Rimu, ampak tudi po svoji osebni inicijativi in aktivnosti, ki jo je pokazal v svoji izdajalski dejavnosti, odgovoren za vojaško in politično pomoč Mihajlovičevim izdajalcem in njegovim četnikom, za financiranje njegove izdaje, ko jim je pošiljal denar iz državne blagajne, za razširjanje lažne propagande v inozemstvu in doma, kar je škodovalo osvobodilni borbi narodov Jugoslavije. Končno pa je odgovoren za neštete zločine, ki so jih četniki Draže Mihajloviča v sodelovanju z okupatorji izvršili nad narodi Jugoslavije. To svojo zločinsko delavnost je obtoženi Krek vršil iz brezmejnega sovraštva do demokratičnih sil ljudstva, ki so se dvignile v splošno vstajo proti okupatorju. Z njo je hotel dušiti ljudsko vstajo in podpirati okupacijo, da bi potem vzpostavil vladavino protiljudske diktature in nacionalnega zatiranja narodov Jugoslavije.

Ko je obtoženi Krek na eni strani podpiral izdajalca Mihajloviča in njegove četnike, je na drugi strani bil v stalnih stikih s kolaboracionistično klico v Sloveniji, zlasti z dr. Markom Natlačerom, Ivanom Avsenekom, Mišem Staretom in drugimi. Od njih je

preko škofijskih zvez in Vatikana redno dobival poročila o delovanju te klike v domovini. Podpiral je tiste, ki so v okviru "Slovenske zveze" in "Odbora vaških straž" pod vodstvom in pokroviteljstvom soobtoženega Rožmana organizirali najtesnejše sodelovanje z okupatorjem in z njegovo pomočjo organizirali izdajalske oddelke bele garde ter domobranstva, da bi s pomočjo okupatorja uničili narodno-osvobodilno gibanje in si tako zagotovili svoje protiljudske pozicije.

Na Krekov predlog je emigrantska vlada slovenskim narodnim izdajalcem pošiljala ogromne vsote vsote državnega denarja

Aedaj, ko sta belogardistični teror in izdaja zavzemala strahotne oblike, ko je v "Slovensko zvezo" vključena Slovenska legija rekrutirala svoje člane v "Milizio volontario anticomunista", je obtoženi Krek kot podpredsednik in minister emigrantskih vlad, pozneje pa kot delegat v "Zavezniški posvetovalni komisiji" financiral izdajalske akcije bele garde. Iz originalnih zapisnikov sej emigrantskega ministrskega sveta v Londonu je razvidno, da je ministrski svet na svoji seji 8. septembra 1942 na predlog obtoženega Kreka sklenil: "...Slovenski zavezi" v Ljubljani se bo počeni od 1. avgusta 1942 pošiljala stalna mesečna dotacija v znesku 50.000 švicarskih frankov. Ta pomoč naj služi samo za borbena akcija, za one, ki so preganjani ali pa imajo škodo zaradi te akcije. V ta namen bomo preko poslaništva v Bernu poslali 150.000 frankov, to je za tri mesece naprej, po tem pa vsak mesec po 50.000 frankov. (Zapisnik seje ministrskega sveta, zvezek III, str. 67.) Nadaljnje milijonske zneske je v Slovenijo prinesel kapetan de Rocco. Obtoženi Krek pa je izposloval tudi stalno mesečno podporo sinu izdajalca dr. Natlačena.

Vizjak je z nacističnimi oficirji organiziral izdajalske formacije

Obtoženi Vizjak se je po osebni intervenciji soobtoženega Rupnika decembra 1942 vrnil iz italijanske internacije v Ljubljano, kjer je takoj navezal stike s člani tako imenovanega "Poveljstva jugoslovanske vojske". V Šiški je skupno s Friderikom Pršičem, Marjanom Vilepartom in Vladimirjem Pirihom organiziral čete "slovenske", "sokolske" in "Narodne legije" ter postal komandant bataljona teh združenih legij, ki so dajale članstvo v izdajalsko formacijo MVAC in odrede plave garde, ki so jih vodili in oskrbovali italijanski okupatorji.

Po italijanski okupaciji je postal pomočnik poveljnika organizacijskega štaba "Slovenskega domobranstva" in šef personalnega oddelka. V teh formacijah je na komandnem položaju v zvezi z nemškimi SS zveznimi oficirji kapetanom Schumaherjem, polkovnikom Balkejem in Dammom sodeloval pri organizaciji "Slovenskega domobranstva". Poleg tega pa je še kot šef personalnega oddelka vodil in odločal glede vseh namestitev in napredovanj v domobranstvo, glede nagrad, nemških odlikovanj in priznanj domobrantskih činov. Čeprav je vedel, da so znani zločinci Bitenc Jože, Berlot Vinko in nešteto drugih pod firmo "črne roke" pobijali ljudi, jih je celo nagradil, poveljniku domobrantske posadke na Barju, bivšemu bogoslovcu Francu Fraklju — Petru Skalarju, ki je samo na Ljubljanskem barju pobil na desetine ljudi, pa priznal čin nadporočnika.

MECANICA y ELECTROTECNICA
E. LOZEJ y W. COX
Avda. Riestra 1115 U. T. 61-0656

Colocación de Vidrios, Cristales y Espejos
MOISES GERBIEZ
Nazca 695 (planta baja) U. T. 63-7714

STAVBENI KOVAČ
FRANČOHA
Calderón 2779 U. T. 50-6655

RADIO TEHNIK
AVGUST COTIČ
Excelsior 1500 U. T. 757-301
Sáenz Peña, F. C. P.

ZALOGA VINA
FRANČ KURINČIČ
Garay 3910 U. T. 61-5384

SLOVENSKA GOSTILNA
ALEKSIJ TREBŠE
Avda. San Martín 6470 U. T. 50-5106

RAZPRODAJA KRUHA
TROBEC GUŠTIN
Dovazam na dom
Heredia 477 U. T. 51-7165

STAVBENI PLESKAR IN TAPETAR
MARIJ MEDVEŠČEK
Guevara 525 U. T. 54-0624

BAZAR "DANUBIO"
D. UGLEŠIČ
Avda. San Martín 2902 U. T. 59-0838

ZIDARSKO PODJETJE
JAKOB LISJAK
F. Bauza 2694 U. T. 64-1509

ZIDARSKO PODJETJE
FRANČ LEVPUŠČEK
Calderón 3062 U. T. 50-8037

CASA "SOULET"
Materiales de construcción
Electricidad - Sanitarios - Maderas
Av. F. Beiró 5682. U. T. 64-3288. Bs. As.

"ALMACEN"
PETER ČUČIČ
Excelsior 1500 - U. T. 757-301, Sáenz Peña

LEOPOLDO ŠKRBEČ
Estropajos de acero, cap. e inter.
Pje. Valencia 2025 U. T. 69-1567

UMETNO STAVBENO MIZARSTVO
Kovinska Olka in Polkna
FRANČ BANDELJ
Avda. de los Incas 5021 U. T. 51-5184

Quesería y Fiambrería "LA AMERICA"
de Cuero y Fernández
Avda. Fco. Beiró 5399 — U. T. 50 - 8563

JUGOSLOVANSKA GOSTILNA V MUNRO
JANKO POLIAK
Ituzaingo 4267 MUNRO

TRGOVINA JESTVIN "TRST"
S. C. MIHELJ
Charcas 3120 U. T. 72-4957

PRODAJA SADJA IN ZELENJAVE
J. TRUDEN in B. TRAMPUŽ
Triunvirato 2901

RESTAVRANT "ČAVEN"
IVAN LEBAN
Lope de Vega 2931 Bs. Aires

RESTAVRACIJA
IVANČIČ RUDOLF
Añasco 2622

ELEKTRIČNE INSTALACIJE
GILDO KLINEC
Morlote 159 U. T. 59-2295

KROJAČNICA
CIRIL PODGORNIK
Tinogasta 5206

KROJAČNICA
J. R. BOŽEGLAV
Triunvirato 2891 U. T. 54-2629

RESTAVRANT "LAS ROSAS"
Kroglišče in kegljišče
Cnel. R. Lista 5042 Buenos Aires

FIDEOS FRESCOS
de NATALIO DOMINI
Bazurco 3425 U. T. 50-8913

SPLOŠNO STAVBENO MIZARSTVO
ANTON FORNAZARIČ
España 558 — J. Ingenieros — F. C. P.
U. T. 757 - Santos Lugares - 271

MERCADITO "CHISPAZO"
MILAN ŠIRCA
Lope de Vega 2746

V poletju 1943 je obtoženi Vizjak sprejel referat o "terencih", katerega so podpisali inž. Sodja, dekan Škulj, župnik Markun, Sergej Smole, Bežek in drugi. V njem so ga pozvali, naj neusmiljeno preganja in uničuje aktiviste OF na terenu. To je obtoženi Vizjak tudi vršil. S tem je kot pomočnik poveljnika "Slovenskega domobranstva" izdajal tudi naloge za odstranitev zavodnih Slovencev. Z nalogo št. 3827 od 20. junija 1944 je poveljniku "1. bataljona Slovenskega domobranstva" majorju Križu ukazal aretacijo Trojar Majde, Šeiman Vere, Pongere Vere in Koren Mimi iz Radohove vasi. Aretiranke so bile predane ibveščevalnemu centru "Slovenskega domobranstva". Smrti jih je rešil oče Pongere Vere, Pongere Anton, ker jih je odkupil s kanto masti. Nato pa je nje-ga saméga 14. septembra 1944 ubila "črna roka".

Dne 8. maja 1945 je obtoženi Vizjak izdal "Slovenskemu domobranstvu" povelje za splošen umik na Koroško. Posledica tega povelja je bila, da so domobranci na begu pred JA pobili številne civilne osebe in s seboj na silo odgnali stotine civilistov ali pa jih z lažno propagando pripravili na beg.

Hacin kot upravnik ljubljanske policije je bil med okupacijo največji krvnik slovenskega ljudstva

Obtoženi Hacin je takoj ob okupaciji dela Slovenije po italijanski vojski stopil v okupatorjevo službo kot upravnik policije, od 1. junija 1941 pa je kot italijanskemu kvestorju podrejeni policijski uslužbenec in plačani zaupnik vršil službo v okupatorjevem policijskem aparatu. Ustanovil in vodil je lastno mrežo ovaduhov, ki so jo sestavljali kaplan Tone Dunovnik, Oton Vončina, Ivan Kristan, dr. Šmajd Albin in drugi. Ti so mu javljali pristaše osvobodilnega gibanja, katere je potem obtoženi Hacin ovajal italijanski policiji in vojski, od katerih je prejemal orožje in dobil posebno stražo.

Kot eksponent protiljudskih krogov iz vrhov bivše Jugoslavije in kot prijatelj soobtoženega Rožmana se je povezal z njihovo tajno obveščevalno službo "TOS", ki je zbirala podatke o pristaših narodnoosvobodilnega gibanja in jih v biltenu "Vesti" dostavljala okupatorju ter obtoženemu Hacinu.

Obtoženi Hacin je v jeseni 1941 v sodelovanju z dr. Marjanom Zajcem in Avgustom Praprotnikom predlagal okupatorju ustanovitev posebne policije — "Publica sicurezsa slovena" — iz vrst domačih izdajalcev, ki naj bi pod njegovim vodstvom pomagala okupatorju pri izvrševanju terorja in drugih okupacijskih mer proti našemu ljudstvu.

Meseca aprila 1942 je odpotoval v Neapelj na sestanek z italijanskim karabinjerskim generalom Picche Giuseppom. Od avgusta do novembra 1942 je izdelal tri pismene predloge najvišjim fašističnim oblastnikom v Rimu, v katerih je predlagal poostritev okupatorjevega terorja ter ponovno zahteval ustanovitev posebne policije v Sloveniji, ki naj bi bila pod njegovim vodstvom. S tem je pripomogel, da je okupator v drugi polovici 1942. leta v "Ljubljanski pokrajini" stopnjeval svoj teror tako, da so Italijani poslali v koncentracijska taborišča preko 36.000 ljudi, pobili preko 1000 talcev,

rušili vasi, uničevali gozdove in plenili imovino.

Kot agent Gestapa se je pred kapitulacijo Italije povezal z gestapovcem Warbinekom. Na predlog vodje Gestapa Schluifferja ga je soobtoženi Rupnik kot poznanega in izkušenega krvnika 22. septembra 1943 imenoval za šefa tako zvane "slovenske policije" v Ljubljani, ki je v sestavu nacističnega Gestapa imela nalogo preganjati pristaše osvobodilnega gibanja. Z zloglasnim gestapovskim zveznim vodjo Duscho je organiziral politično policijo, ki je bila vključena v Gestapo. O njenem delovanju je redno referiral gestapovcu Schluifferju in soobtoženima Rupniku in Rösenerju. Med članne politične policije je sprejemal ljudi najslabših kvalitet iz izdajalskih kolaboracionističnih družb, tedaj obstoječih in od okupatorja podpiranih katoliških akademskih društev, zlasti Ehrlichove "Stražarje", Ljotičevce, mihajlovičevce in druge. Najkrvoločnejše je določil za referente, ostale pa sprejel za agente. Za šefa političnega oddelka je postavil zloglasnega, že izza božičnih racij leta 1942 znanega gestapovskega zločinca Maksa Loha.

V tem svojstvu je kot pobudnik, organizator, naredbodavec, pomagač ali osebni storilec povzročil umore, obsodbe na smrtno kazen in njih izvršitev, zapiranja, mučenja, izseljevanja, odgone v koncentracijska taborišča in na prisilno delo, zaplembe zasebne imovine in nečloveškega ravnanja. S pomočjo najkrvoločnejših sodelavcev Loha, bratov Kobijev, dr. Miheliča, dr. Frivioja, Frumma, Borina, Ajleca, Voršiča, Petka, Kožuha, Rabczela in drugih je organiziral zloglasne zapore in mučilnice. Na upravi policije je ustanovil zloglasno mučilnico, takozvano "podmornico", kjer so strahotno mučili in pretepali mnogo žrtev, med njimi celo žene in nedorasla dekleta kakor Sonjo Gomzijevo, sestri Permetovi, 15-letno Vido Osterčevo, Nado Ropičevo, Angelo Smoljčev in Cito Potokarjevo, Mileno Žigonovo, Bojano Velikonjevo, Mileno Kostričkovo, Jožico Zadnikarjevo, na stotine in stotine drugih žrtev. Mučil jih je z različnimi mučilnimi sredstvi: z električnimi napravami, pretepanjem s palicami in korobači, zažiganjem in stiskanjem prstov, gladom in obešanjem itd.

V zaporih obtoženega Hacin je bilo med nemško okupacijo zaprtih preko 6000 Slovencev, ok katerih jih je večino poslal v nemška koncentracijska taborišča. Tam jih je mnogo umrlo, druge pa so odpremili na prisilno delo ali pa v sojenje posebnim SS-sodiščem. Mnogi so bili pobiti ali pa so umrli neposredno po mučenju v policijskih zaporih. Žrtvam je bilo zaplenjeno ali oropano premoženje, ki so ga za nagrado dobivali ovaduhi.

Obtoženi Hacin je odločal o nadaljnih usodi vsakega zapornika, ker je v zapisnik o zaslišanju stavil pripombo: KZ 1 (KZ 2, KZ 3, s čimer je oređil svojim žrtvam lahko, težje ali najtežje koncentracijsko taborišče v Nemčiji. Najdoslednejše borbe za svobodo pa je oddajal v gestapovske zapore v Begunje, kjer so bili mnogi postavljeni pred Rösenerjevo vojaško sodišče, drugi pa ustreljeni kot talci. Med drugimi je Hacin 17. januarja 1944 gestapovcu Wurniggu izročil 30 aretirancev, ki so bili 19. januarja 1944 postreljeni kot talci.

Da bi obtoženi Hacin povečal teror nad ljudstvom, je iz najbolj krvoloč-

nih agentov in policistov ustanovil Hlebčev "specialni vod". Ta vod je med drugimi zločini v noči od 4. na 5. maja 1945 odpeljal iz ljubljanskih zaporov preko 30 oseb, ki jih je na Turjaku zverinsko pobil. Med temi žrtvami so med drugimi bili dr. Mesesnel Franc, dr. Kraigher Vito, Neda Gerzinič, Malhovski Anica, Dolhar Anica, inž. Tuma Zoran, dr. Tuma Boris, inž. Sever Rihard, Čop Anton, dr. Gorisšek Martin, Švigelj Viktor, dr. Neuberger Mavricij, Kamnikar Viktor, Pole Nikolaj, Krištof Ignac, Kurnik Rudolf, Knez Anton, inž. Suškovič Viktor, Tomšič Stanko, Ravbar Rudolf, Kurnik Karl. Obtoženi Hacin je 24. februarja 1945 osebno aretiriral dr. Vladimirja Kanteta in ga predal posebnemu SS-sodišču, ki ga je obsodilo na smrt z obešenjem, sodbo pa je potrdil tudi soobtoženi Rösener.

Zločinsko delovanje svojega policijskega aparata je obtoženi Hacin povezal z zločinskim "Slovenskim domobranstvom", zlasti z njegovim obveščevalnim centrom in terorističnim aparatom, ki je vršil vse vojne zločine do zverinskega klanja v znamenju "črne roke", pri čemur so sodelovali tudi duhovniki in vojni kurati, ki jih je v domobranske vrste poslal soobtoženi Rožman. Sveti Urh, Ježica, šola v

Dravljah, srednja tehnična šola v Ljubljani in druge so bile klavnice in mučilnice domobranskih zločincev in Hacinove policije, Ljubljana in Sava pa sta stalno naplavljal trupla umorjenih žrtev.

Za nešteto vojnih zločinov so neposredno krivi Rupnik, Krek, Rožman, Vizjak in Hacin, ki so bili organizatorji, voditelji, naredbodajalci in izvrševalci narodnega izdajstva in vojnih zločinov.

Domače izdajske formacije tako zvane bele in plave garde (vauške straže), MVAC, legije "Slovenske zaveze", četniki Draže Mihajloviča, "črna roka", policija in "Slovensko domobranstvo") so med sovražno okupacijo slovenskega ozemlja izvršile nad slovenskim ljudstvom nešteto vojnih zločinov, za katere so obtoženi Rupnik, Rožman, Krek, Vizjak in Hacin neposredno krivi kot organizatorji, voditelji, naredbodajalci, izvrševalci in zasnovatelji, bodisi direktno, bodisi preko svoje propagande. Te formacije, ki so jih vodili in podpihovali obtoženi pod 1, 3, 4, 5, 6 so izvršile nad slovenskim ljudstvom vojne zločine, kateri se v nadaljnjem navajajo.

MEHANIČNA DELAVNICA
Anton Kline
Tinogasta 4386-88 U. T. 50-5750

HERRERIA DE OBRAS
BRATA RIJAVEC
Izdeluje vsa v stroko spadajoča dela
Segurola 1608-14 U. T. 67-6250
Buenos Aires

PLANOS — CALCULOS
HORMIGON ARMADO
CONSTRUCCIONES
V. LOJK
Técnico Constructor
Pedro Moran 5130 - U. T. 50-7186

PIVARNA — Kroglišče in Keglišče
DJURO KOVAČ
Warnes 2113 La Paternal

MIZARSKA DELAVNICA
Izdelava pohištva
IGNAC KOŠER
Guido Spano 655 Munro, F. C. E.

MEHANIČNA DELAVNICA
JOSIP HLAČA
Villa Real 140. J. Ingenieros. U. T. 757-640
Tienda "La Villa"
PARA COMPRAR MEJOR
LOPE DE VEGA 3186

RESTAURANT
Peter Roje
LORIA 472

Restaurant
"La FLOR de Parque CHACABUCO"
Prostori za družine
Avda. Cobo 1702 U. T. 63-3590

Foto - Arte MARCOS
Najpopularnejša na Dock Sudu
Facundo Quiroga 1325 U. T. 22-8327

Gran Recreo "LLAO-LLAO"
Juan Oberdank
Río Carapachay U. T. (749) Tigre 0589

Slovenska Cvetličarna "LOS ALPES"
Hostar Anton
Triunvirato 4223 U. T. 51-0732

Se priporoča rojakom dobro znana
ČEVLJARNICA
L. BRANKOVIČ
Morlote 138 La Paternal

FABRICA DE MOSAICOS
ALBERTO GREGORIĆ
Venta de materiales de construcción
Avda. Fco. Beiró 5671 U. T. 50-5383

ELECTRICIDAD Y PLOMERIA
JOSE RADAN
Bernaldez 1550 Buenos Aires

TOVARNA POHIŠTVA
VINKO ROGELJ
BLANCO ENCALADA 249-261
VILLA ESCASO U. T. 652-0133

ZELEZO - BETONSKO PODJETJE
Bratov Komel
ZA NAČRTE IN PRERAČUNE
Bernaldez 1655 U. T. 67-1411

Prevozno Podjetje "GORICA"
Lojk Franc
Villarrol 1476 U. T. 54-5172

BAR - PIZERIJA
Vedno sveže pivo in druge vsakovrstne pijače. — Rezervirani prostori za družine.
Peter Filipič
WARNES 2101 vokal GARMENDIA
na Paternalu U. T. 59-2235

MERCADO "Las Magdalenas"
CARNICERIA — RAUBA R
Puestos 21, 24, 25. Avda. Fco. Beiró 5276

EDINA SLOVENSKA ESTAVBENIK
V SAAVEDRI
ANDREJ BOŽIČ in SIN
Tehnična konstruktorja
Ruiz. Huidobro 4554-58 U. T. 70-6112

TISKARNA
Rudolf Živec
SARMIENTO 40 Caseros

Tienda — Mercería — Confecciones
Abraham Blinder
Tte. General DONATO ALVAREZ 2180
U. T. 59-0314